

Adormirea Maicii Domnului, icoană portabilă contemporană.
Autor: Călin Vădan

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

„Omul ca să devină om trebuie să fie format”¹

„Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie să o aibă;
chiar când va îmbătrâni nu se va abate de la ea”
(Pilde 22, 6)

Ami aduc aminte cu nostalgie de anii tinereții mele, pe când eram elev și student. Deși era perioada comunistă, în Postul Maicii Domnului toată lumea era preocupată de cele spirituale, în mod special tinerii care erau în vacanță și participau seară de seară la Paraclisul Maicii Domnului. Toată localitatea era în alertă duhovnicească.

Deși nu se făcea pe atunci religie în școală, totuși părinții noștri veneau cu un bagaj religios din perioada interbelică și încercau să transmită credința la noile generații. Pentru ei, îndemnul Înțeleptului Solomon avea relevanță: „Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie să o aibă; chiar când va îmbătrâni nu se va abate de la ea” (Pilde 22, 6).

Perioada Postului Maicii Domnului le oferea posibilitatea să facă acest lucru. După slujba din biserică și cântările mariane, și spovedania și împărtășania și încununarea perioadei cu un pelerinaj la mănăstire, toate își aveau importanța lor.

Părinții, de atunci și cei de astăzi, își iubesc copiii lor. Ca sentiment natural, iubirea față de copii este mereu activă în inima părinților, uneori chiar mai puternică decât iubirea copiilor față de părinți, poruncită de Dumnezeu: „Cinstește pe tatăl și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ” (Ieșire 20, 12).

Sfântul Apostol Pavel îi îndeamnă pe părinți: „Și voi, părinților, nu întârâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i întru învațătura și certarea Domnului” (Efeseni 6, 4). De la părinți, copiii deprind preocupările duhovnicești. Tot Sfântul Pavel ține să-i spună lui Timotei, ucenicul său, că sursa credinței sunt bunica și mama: „Îmi aduc iarăși aminte de credința ta neprefăcută, care, precum s-a sălășluit întâi în bunica ta, Loida, și în mama ta, Eunichi, tot așa sunt încredințat că și întru tine” (II Timotei 1, 5).

Iubirea părinților față de copii este prezentă în multe opere literare, dar eu îmi aduc aminte cu drag de cartea unei mame, Cecilia Sămărghișan, intitulată „Inima fiului meu”. Atunci, prin anii 1967, cu greutate aproape insurmontabile a reușit să-l ducă pe fiul său Horia în Africa de Sud, la celebrul chirurg Christian Bernard să-i transplanteze o inimă sănătoasă.

E mare iubirea părinților față de copii. Și datorită acestei iubiri încearcă să le dea o bună educație. Neglijându-i, nu-și fac datoria de părinți. Sfântul Pavel este foarte aspru: „Dacă însă cineva nu poartă grijă de ai săi și mai ales de casnicii săi, s-a lepădat de credință și este mai rău decât un necredincios” (I Timotei 5, 8).

Părinților creștini le venise datoria de a educa copiii în învațătura religioasă-morală a Bisericii, educându-i de timpuriu în cele legate de viața duhovnicească. Mai mult, se vor și ruga pentru ei. Mama absolută, a Domnului Hristos și a noastră a tuturor, este Preasfânta Fecioara Maria.

Adresându-se ei, Sfântul Siluan Athonitul îi zice: „O, Fecioară Precurată, Maica lui Dumnezeu, spune-ne nouă, copiilor tăi, cum iubeai pe Fiul și Dumnezeuul tău când trăiai pe pământ. Cum se bucura duhul tău în Dumnezeu, Mântuitorul tău (Luca 1, 47)? Cum priveai minunata lui Față cu gândul că El este Cel pe care-L slujesc cu frică și dragoste toate Puterile cerești?”²

După modelul Maicii Domnului se călăuzesc toate mamele creștine. Pedagogul Pestalozzi face următoarea remarcă: „Am crezut în mama mea; inima ei mi-a arătat pe Dumnezeu. Dumnezeu este Dumnezeul inimii mele, Dumnezeul inimii ei. Nu cunosc alt Dumnezeu. Dumnezeul creierului meu e o himeră; nu cunosc alt Dumnezeu decât pe Dumnezeul inimii mele ... Mamă, mamă, tu mi-ai arătat pe Dumnezeu în învațăturile tale, și eu L-am găsit în supunerea mea către tine!”³

Chipul mamei și al tatălui stăruiesc și în inima poetului nostru Ioan Alexandru: „Mama-i de-acum bătrână și tata alb de tot / Și cumpăna fântânii-i o povară / Când bivoliile-nsetați și oile se strâng / Să fie adăpate către seară. / Duminica măicuța în veșmânt cernit / Cu busuioc în mână și într-o năframă / Duce din bruma cât avem de grâu / O prescură de jertfă la icoană”⁴.

Când o astfel de mamă se mută în veșnicie ne lasă nouă duiosul sfat pe care i-l-a lăsat și mama lui Vasile Militaru fiului ei: „Când și când, în miezul verii, / Sau la Paști sa vadă satul, / Cum îmi vine ca-n toți anii / La căsuța mea băiatul / Și-având tihna și odihna, /

¹ Jan Amos Comenius, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 31.

² Cuviosul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*, Editura Deisis, Alba-Iulia, 1994, p. 194.

³ J.M. Pestalozzi, *Cum își învață Gertruda copiii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977, p. 133.

⁴ Ioan Alexandru, *Pământ transfigurat*, Editura Minerva, București, 1982, p. 165.

DIN SUMAR:

- Sfințirea bisericii Mănăstirii „Sfânta Maria Magdalena” din Oarța de Sus, satul natal al Mitropolitului Andrei – **DARIUS ECHIM** (p.2)
- Chivotul se mută în Biserica din cer – **BENEDICT BISTRITĂNUL**.....(p. 3)
- Câștigul prin pierdere – **PR. DAN-MARIUS MATEI**.....(p. 3)
- Postul Adormirii Maicii Domnului – **ARHIM. SIMEON PÎNTEA**.....(p. 4)
- Maica Domnului - Năstrupa de aur – **DR. EUGEN-ADRIAN TRUTA**.....(p. 5)
- Fecioara Maică și Euharistia – **MARIAN BOTA**.....(p. 5)
- „Împlinirea unei datorii vechi”. Preotul academician Ioan Lupas despre înființarea Eparhiei Clujului. Restituiri la centenar (III) – **CS III DR. MIRCEA GHEORGHE ABRUDAN**.....(p. 6)

La venire sau plecare, / S-aprinzi și la groapa maichii / Câte-un pai de lumânare”.

S-ar putea întâmpla ca datorită influențelor secularizante nu întotdeauna strădania pedagogică a părinților să dea roade. Cuvintele noastre n-au puterea pe care le au cuvintele Maicii Domnului. De exemplu, Cuviosul Siluan, pe care l-am mai amintit, ne relatează că Maica Domnului la un moment dat a vrut să-l cerceteze și să-l îndemne să nu mai păcătuiescă: „Nu-mi place să văd ceea ce faci!» Cuvintele ei erau liniștite și blânde, dar ele au lucrat cu putere asupra sufletului meu. Au trecut mai mult de patruzeci de ani de atunci, dar sufletul meu n-a uitat aceste cuvinte pline de blândețe. Nu știu ce i-aș putea da în schimb pentru dragostea ei față de mine păcătosul, și cum aș putea mulțumi Maicii Domnului”⁵.

Pe deasupra, după căderea sistemului comunist, cu mari eforturi religia a reintrat în școală. Cât de mare este efectul ei, știe numai Dumnezeu, dar ca și în alte țări civilizate, ora de religie face parte din trunchiul comun de materii. Și e un mare câștig.

Tânărul care nu este educat, nu învață religie și nu acumulează alte învățături de cultură generală, este în mare pierdere. Marele pedagog Jan Amos Comenius se întreabă: „Ce sunt cei bogați fără înțelepciune, decât niște porci îngrășați cu tărâțe? Și ce sunt cei săraci fără înțelegerea lucrurilor, decât niște măgăruși condamnați să ducă poveri? Ce este cel frumos care n-a învățat nimic, decât un papagal împodobit cu pene?”⁶.

În perioada interbelică, cum fac și astăzi o seamă de oameni, unii își puneau problema inutilității orei de religie. Le răspundea cu atitudinea unui bun pedagog, Vasile Băncilă: „E o grozavă încălcare a drepturilor ființei omenești din partea aceluia, care țin copiii departe de Dumnezeu, fie că fac aceasta în familie, fie că scot religia din școala primară. Să zicem că sunt liberi adulții să creadă ce vor: dar n-au dreptul să distrugă în copil posibilitățile de a trăi, acum și mai târziu, religia. Aceasta e o tiranie, care le întrece pe toate celelalte. Trebuie să i se lase copilului însuși posibilitatea să hotărască mai târziu ce atitudine va avea față de Dumnezeu”⁷.

Am pornit cu nostalgie de la anii copilăriei și tinereții mele. Am subliniat cât de importante au fost tradițiile sfinte legate de Adormirea Maicii Domnului pentru mine. Și cred că, deși vremurile sunt altele, și astăzi pentru copii și tineri aceste preocupări sunt pozitive. Ca să-i ajutăm, trebuie ca părinții, profesorii de la școală și preoții să ne dăm mâna.

Iar cântarea de procesiune de odinioară, referitoare la tineri, i-o adresăm și noi Maicii Domnului: „Dă-le-n suflet bunătate / S-aibă cununii curate, / Biserica s-o iubească, / De Mamă să te primească”.

Sfințirea bisericii Mănăstirii „Sfânta Maria Magdalena” din Oarța de Sus, satul natal al Mitropolitului Andrei

Darius Echim

În Duminica a 5-a după Rusalii (a vindecării celor doi demonizați din ținutul Gadarei), 25 iulie 2021, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, și Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, au slujit la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” din Oarța de Sus, satul natal al Mitropolitului Andrei, cu prilejul hramului și sfințirii bisericii așezământului monahal.

De la ora 8:30, cei doi ierarhi au săvârșit slujba de tâmosire a bisericii mănăstirii, care a fost pusă sub ocrotirea Sfintei Mironosițe Maria Magdalena, cea întocmai cu Apostolii, pomenită la data de 22 iulie.

În continuare, de la ora 10:00, la Altarul de vară al așezământului monahal, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei și Preasfințitul Părinte Episcop Andrei au oficiat Sfânta Liturghie, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi. La slujbă a asistat și Preasfințitul Părinte Episcop emerit Vasile Flueraș.

Din sobor au făcut parte: consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol, arhidiaconul Claudiu Grama, protopopul de Chioar, preotul Nicolae Petruș, starețul Mănăstirii Râșca Transilvană, arhimandritul Casian Ioana, starețul Mănăstirii Oarța de Sus, ieromonahul Pimen Vasile, precum și alți preoți invitați.

După citirea pericopei evanghelice duminicale, Părintele Episcop Andrei al Covasnei și Harghitei a rostit un cuvânt de învățătură, intitulat „O rugăciune neobișnuită adresată Domnului Hristos”, în cadrul căruia i-a îndemnat pe cei prezenți să fie propovăduitori ai lui Hristos.

La momentul rânduit din cadrul slujbei, ÎPS Părinte Andrei a hirotonit întru ieromonah pe ierodiaconul Nicolae Bădescu, viețuitor al mănăstirii.

Răspunsurile liturgice au fost date de grupul vocal al Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR), filiala Baia Mare, dirijat de Oana Lenghel, iar la chinonic, corul bisericii din Oarța de Sus a interpretat mai multe privesne.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei le-a adresat consătenilor un gând duhovnicesc. Totodată, și-a exprimat bucuria de a vedea sfințită biserica așezământului monahal.

„Legătura mea de suflet cu acest loc este una deosebită. Cei de seama mea își aduc aminte cu drag că veneam aici cu vitele pe pășunea noastră, și acum este sfânta mănăstire, la care venim să ne mângâiem sufletește și să ne întărim în credință”, a spus Mitropolitul Andrei.

Cu acest prilej, pentru întreaga activitate administrativă și pastoral-duhovnicescă, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei l-a ridicat la rangul de protosinghel pe starețul mănăstirii, ierom. Pimen Vasile, iar starețului Mănăstirii Râșca Transilvană, arhim. Casian Ioana, i-a oferit Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici, în semn de mulțumire pentru implicarea în edificarea bisericii mănăstirii. Primarul comunei Oarța de Jos, Bogdan Pop, și primarul comunei Bicaz, Dorin Flaviu Mitre, au primit Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni, iar binefă-

cătorii Mircea Lețiu și Alexandru Tămășan au fost distinși cu Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni. Totodată, diplome de aleasă cinstire au primit și alți binefăcători. De asemenea, tuturor celor prezenți, Mitropolitul Clujului le-a dăruit cartea-album „Povestea unui vis – Mănăstirea «Sfânta Maria Magdalena» - Oarța de Sus”, alcătuită de arhidiaconul Claudiu Grama, consilier eparhial al Arhiepiscopiei Clujului.

Slujba a fost oficiată în prezența oficialităților locale, precum și a numeroși credincioși, mulți fiind îmbrăcați în straie populare specifice zonei, printre care s-a aflat și conf. dr. Adrian Lemeni, consilier patriarhal onorific și director al Școlii Doctorale „Dumitru Stăniloae” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității din București.

Scurt istoric

Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” din Oarța de Sus, aflată la granița cu trei județe: Maramureș, Satu-Mare și Sălaj, a fost înființată în anul 2012, la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, originar din acel loc.

Primul hram a fost sărbătorit la data de 22 iulie 2012, în ziua de prăznuire a Sfintei Mironosițe Maria Magdalena, când, la finalul Sfintei Liturghii, Mitropolitul Andrei a pus piatra de temelie pentru noua biserică.

În mai puțin de un an, cu sprijinul unor oameni de bine, a fost ridicată biserica de lemn și casa monahală.

În anul 2013, prin cheltuiala Părintelui Mitropolit Andrei, de la turnătoria Grassmeyer din Innsbruck, Austria, s-a achiziționat un clopot de aproximativ 200 kg, care a fost așezat în turnul-clopotniță.

În anul 2014, pentru buna desfășurare a slujbelor arhieresti, a fost construit un Altar de vară, iar în anul 2015, crucea veche de fier, de pe coama dealului, a fost înlocuită cu una sculptată în lemn, conform hrisovului.

În prezent, se lucrează la noua casă de oaspeți, edificiu aflat în curs de finalizare.

Obștea mănăstirii, condusă de starețul Pimen Vasile, este formată din viețuitori veniți de la Mănăstirea „Sfânta Maria Skobțova” din Alba Iulia. Întocmai viețuirii lor ascetice din precedenta vatră monahală, adică fără energie electrică sau gaz natural, aceștia au ales aceeași cale a nevoinței. Misiunea lor aparte se adresează și iubitorilor de muzică

rock, care au descoperit în liniștea fostei pășuni a satului, devenită mănăstire, armoniile interioare ale credinței.

Din punct de vedere juridic, așezământul aparține de Protopopiatul Chioar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului.

Oarța de Sus, satul natal al Înaltpreasfințitului Mitropolit Andrei, este o localitate atestată documentar în anul 1391, iar prima mențiune a unei biserici în zonă este din anul 1723.

⁵ Cuviosul Siluan Athonitul, *op. cit.*, p. 157.

⁶ Jan A. Comenius, *idem*, p.34.

⁷ Revista „Fântâna Darurilor”, București, 1930, p. 152.

† **BENEDICT Bistrițeanul**

Episcop-vicar al

Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

**Chivotul se mută în
Biserica din cer**

Există în viața omului un „punct o”, un timp al referinței, care determină un itinerariu în consecință. Calitativ vorbind, acesta depășește orice alt moment din viață și ține cât o viață și chiar mai mult. Când vine de sus, nu seamănă cu nimic altceva și are un caracter năvalnic, și totuși fără să strivească. Un astfel de moment este realizat și în viața Sfintei Fecioare Maria, de ambasadorul lui Dumnezeu, Arhanghelul Gavriil, icoana bucuriei. El o întâmpină în casa ei, delicat și tainic, „cu închinăciune”, făcându-i cunoscut planul dumnezeiesc sub chipul unei „oferte” neașteptate, nemaiauzite, ba chiar incredibile – ea însăși să se facă chivot din care să se nască Fiul lui Dumnezeu. „Cum va fi aceasta?”, se întrebă firesc, trăind această experiență învăluită de uimire, dar și încălzită de har. Iar starea de smerenie o împuțernicește ca să poată intra în această lucrare minunată și o ferește de cădere în minciună – nu este în puterea omului ceea ce se întâmplă, ci este în voia și darul lui Dumnezeu. Și de aici se generează un itinerariu care se poate constitui într-o cale de urmat, o propunere de experiență cu valoare paradigmatică, oferită în perioada Postului închinat ei, „Odighitriei”, Maicii Domnului-Îndrumătoarea, „Condotierei”, Maicii Domnului-Conducătoarea.

Vom evidenția acest itinerariu în patru momente succesive, în care alternează lucrarea omului cu lucrarea lui Dumnezeu. Punctăm aceste etape sub chipul pregătirii, chemării, răspunsului și, în cele din urmă, lucrării.

Mai întâi este vorba de o *pregătire*, care reprezintă contextul sau începutul. Fecioara Maria se cunoștea și se vădea într-o desăvârșită curăție. Este punctul inițial necesar în orice itinerariu, dar este deopotrivă și o permanentă chemare, un proces. Această lucrare îi oferă omului starea potrivită pentru a-L auzi pe Dumnezeu și-i generează simțuri duhovnicești pentru a participa la taina și la lucrarea Lui în lume. În termeni evanghelici și cu referire la Maica Domnului, acest prim moment aduce cu sine conștiința vie și adâncă a prezenței lui Dumnezeu în viața sa – „Domnul este cu tine” (Luca 1, 28) și deodată un loc privilegiat în lume. Omul este ceva sau cineva nu de unul singur, ci stând sau acompaniat de Dumnezeu. De aici și lucrarea de căpătâi în viața ascetică – a căuta ca Dumnezeu să fie permanent prezent în viața noastră. Această încredințare de sus, simțită în profunzimea inimii, este cel mai bun antidot împotriva fricii, într-o așa-numită „cultură a fricii” contemporană și îndreptată către „omul fricii”, subiectul-produs al acestei culturi: „Nu te teme, Marie!” (Luca 1, 30). Este deopotrivă și vestea cea bună, nemincinoasă, verificată și verificabilă mereu în relația noastră personală cu Dumnezeu în Biserică – cel care are experiența prezenței lui Dumnezeu în viața sa nu se teme, ci trăiește mereu în pace și în bucurie. Este un om fericit.

Dacă Domnul este cu Fecioara Maria, consecința imediată este exprimată de mesagerul misterios: „Ai aflat har la Dumnezeu” (Luca 1, 30). Acest lucru confirmă calea rugăciunii ca dialog sigur și rapid cu Dumnezeu, „ai aflat trecere” la tronul Său. Cei aproape de Dumnezeu se bucură de „prerogativa” de a fi mereu ascultați, având instrumentele necesare unui astfel de dialog divin pe modelul Dumnezeu vorbește și omul ascultă, dar și invers, omul grăiește și Dumnezeu „pleacă urechea” la rugăciunea lui. De aceea, mereu apelăm la mijlocirile prietenilor lui Hristos, sfinții Săi, și, în mod special la Maica Domnului. Acest prim moment scoate în evidență participarea omului, printr-o pregătire generată de dorul neostoit după părtașia la viața dumnezeiască.

Cea de-a doua etapă este reprezentată de „*propunerea*” pe care Dumnezeu i-o face Fecioarei, și zicem omului, în

general – „*vei lua în pânțele și vei naște fiu*” (Luca 1, 31), și de aici, „*vreau să vin în casa ta*” (Luca 19, 5), să locuiesc în „*templul tău*” (1 Corinteni 3, 16-17). Hristos se naște din pânțele Fecioarei, devenind biserică. Dar dorește să se nască și să locuiască permanent în fiecare om, după icoana Sfintei Fecioare: „*Fericit este pânțele care te-a purtat și sânii la care ai supt*”, dar și „*fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc*” (Luca 11, 27-28). Această propunere aduce cu sine, mai întâi, lucruri mărețe – Îl va naște „*pe Fiul Celui Preaînalt*” (Luca 1, 32), prin adumbrirea Duhului Sfânt și prin puterea lui Dumnezeu-Tatăl (Luca 1, 35), devenind locul sălășluirii slavei lui Dumnezeu, biserică sfințită, templu al Împăratului Ceresc. Dar aduce și cruce – „*prin inima ta va trece sabie*” (Luca 2, 35). Aleasa/alesul lui Dumnezeu trăiește deodată bucuria și crucea. Slava lui Dumnezeu este alta decât gloria omului. Amintim aici și cunoscuta icoană pe sticlă din Transilvania, unde Maica Domnului este reprezentată deodată cu crucea de pe Golgota, sugerând tocmai această componentă a chemării – măreția lui Dumnezeu se vede în smerenie și se trăiește și se câștigă prin cruce.

În al treilea moment intervine din nou omul, *răspunzând chemării* pe care o primește. „*Iată roaba Domnului*” (Luca 1, 38), este răspunsul Maicii Domnului, manifestându-și disponibilitatea față de chemarea lui Dumnezeu. Răspunsul său o așază într-o continuitate de viațuire și o consecvență de gândire – voia sa este voia lui Dumnezeu. De fapt, toată viața sa, dar și a omului duhovnicesc, în general, înseamnă a căuta voia lui Dumnezeu: „*Învață-mă să fac voia Ta... Arată-mi calea pe care voi merge*” (Psalmul 142, 8, 10). Într-o lume a voluntarismului, individualistă în alegeri și manifestări, o astfel de perspectivă este provocatoare și chiar scandalizatoare. Însă, în același timp, afirmăm, este verificată de om și confirmată de Dumnezeu. Voia omului, în istoria lui căzută, este viciată. De aceea, nu prezintă în sine siguranța adevărului. Este nevoie de o lucrare ascetică, care să limpezească mintea și să încălzească inima, în așa fel încât voința omului să depășească împrăștierea și diviziunile cunoștinței celei nedesăvârșite. Voința omului este chemată să urmeze voinței lui Dumnezeu, în așa fel încât să poată trăi fericirea de a cunoaște calea.

În plus, pe lângă ascultarea încrezătoare în Dumnezeu, exemplul Fecioarei mai descoperă o lucrare asociată – smerenia, ca formă premergătoare și acompaniatoare a dragostei, ce presupune încredințarea în brațele și grija Celui dorit. „*Că a căutat spre smerenia roabei sale*” (Luca 1, 48), afirmă Sfânta Fecioară. Dumnezeu cel smerit are nevoie de o inimă smerită pentru a veni în viața cuiva. Smerenia presupune retragere, pe modelul „*ca El să crească, iar eu să mă micșorez*” (Ioan 3, 30). Din nou, și această lucrare devine provocatoare pentru mentalitatea omului contemporan, care promovează „o dezvoltare personală” într-un mod obsesiv, în detrimentul lucrării

smereniei, ca formă ascetică de realizare de sine prin micșorare și dăruire. Cine se poate face mic iubește și se bucură de dragoste.

În cele din urmă, a patra etapă se referă din nou la intervenția lui Dumnezeu, prin care *Fecioara Maria devine biserică* a Dumnezeului celui viu, (îm)plinire a profețiilor și a Rânduiei. Chivotul Legii sau Templul lui Solomon, ca locașuri ale slavei lui Dumnezeu printre oameni, se (îm)plinesc în templul Sfintei Fecioare, precuratul său trup. Ea devine biserică, templu al Dumnezeului Celui viu, loc al prezenței lui Dumnezeu printre oameni. Maria este vasul preasfânt pentru „Cuvântul Întrupat”, pentru „Pâinea Vieții”, pentru adevăratul „Mare-Preot” (Ioan 1, 14; 6, 5; 6, 53-58). Dar este și Sfânta Sfințelor a prezenței lui Dumnezeu, de acum nu doar în așteptare profetică, ci în deplinătatea eshatologică. Extinzând, omul duhovnicesc devine biserică a lui Dumnezeu, cu valoare permanentă și într-un mod dinamic: „*Noi suntem templu al Dumnezeului celui viu, precum Dumnezeu a zis că: Voi locui în ei și voi umbla și voi fi Dumnezeul lor și ei vor fi poporul Meu*” (1 Corinteni 6, 16).

Maica Domnului este Biserica lui Hristos, chivotul lui Dumnezeu. Sărbătoarea adormirii sale, cea mai însemnată dintre praznicele închinare ei, în terminologia iconografică, descrie mutarea ei, biserică în Biserica din ceruri. Vom reda un scurt fragment dintr-o stihiră de la vecernia zilei: „*Astăzi cerul își desface sânurile, primind pe ceea ce a născut pe Cel neîncăput de toate. Și pământul cel ce dă izvor de viață și binecuvântare se împodobeste cu bună frumusețe*”¹. Ea însăși devine chip al Bisericii și, prin „*părtașia cea de un neam cu cei ce prăznuiesc adormirea sa*”, ne cheamă să devenim biserici vii ale lui Hristos, pe modelul „*Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru*” (Luca 17, 21): „*Ridicați porțile și în chip frumos primiți pe aceasta, pe Maica Luminii celei pururi fiitoare*”³.

¹ Mineiul lunii August, București, IBMBOR, 2003, p. 179.

² Ibidem.

³ Mineiul lunii August, p. 177.

Câștigul prin pierdere

Pr. Dan-Marius Matei

Nu putem schimba mesajul Scripturii, nu îl putem ajusta după intuiția noastră. Putem doar să ni-l însușim și să-l transmitem mai departe, necosmetizat, fără omisiuni sau adăugiri. Cuvintele lui Hristos trebuie luate în seamă. Sunt mai importante decât oricare alte cuvinte. Chiar asta a vrut să spună, să ne promită fericirea veșnică celor ce Îl vom iubi total.

Sufletul nostru este o icoană în lucru. Trebuie să dobândim armonia fără de sfârșit, ferindu-ne de igrasia din jur. Pentru că Pictorul nu dă rateuri. Niciodată.

Poate că altora nu le place fularul nostru. Dar Dumnezeu găsește ceva ce să îi placă în noi?

Chemarea de la Dumnezeu se poate asculta fără să te mai gândești la consecințe. Dacă știi că-i de la Dumnezeu, este destul, scrie părintele Rafail Noica.

Chemările lui Dumnezeu nu sunt ca și chemările oamenilor! Când ne cheamă Dumnezeu, chemarea este *irezistibilă*, simți că te împlinește și nimic nu mai poate deveni prioritar în fața a ceea ce spune Domnul.

Apostolii, imediat, L-au urmat pe Domnul Hristos. Însăși chemarea aceasta îi va învăța ce înseamnă să fii slujitor, apostol, să pui mai presus de orice ține de lumea aceasta, să pui în prim-planul vieții tale slujirea și dăruirea ta pentru Hristos.

Chemarea de a-L sluji este pentru oricine. Important este să avem această determinare lăuntrică, această capacitate extraordinară de a-L urma pe Domnul fără nici o sincopă, fără vreo intermitență între voința noastră și ceea ce Domnul ne spune.

Acest pasaj al chemării ucenicilor la apostolat ar trebui să fie pentru fiecare, în primul rând pentru noi, slujitorii, ca o oglindă, ca o lampă de control prin care să ne verificăm dacă avem aceeași promptitudine, aceeași rapiditate și eficiență în a-i răspunde lui Dumnezeu atunci când suntem chemați.

Postul Adormirii Maicii Domnului

Arhim. Simeon Pîntea

Una august poate fi considerată, pe bună dreptate, luna Fecioarei Maria. În prima zi începe postul Adormirii Maicii Domnului sau, cum este cunoscut în popor, postul Sfintei Mării (a Sântămăriei), care culminează și se încheie pe 15 august, când se prăznuiește Adormirea ei, numită și Sfântă Mărie Mare. Este considerat unul dintre Praznicele Împărătești atât de îndrăgite de către creștinii drept-slăvitori, un praznic cu un profund caracter pascal, care a marcat adânc spiritualitatea popoului român. Acest lucru se vede din faptul că numeroase locașuri de cult sunt așezate sub patronajul acestui praznic, sau din faptul că această sărbătoare este „Ziua Marinei Române”, dar și din impresionatele pelerinaje care se fac la mănăstiri, unele dintre ele fiind socotite adevărate sanctuare ale Fecioarei Maria, toate acestea reflectând prestigiul de care se bucură acest praznic în evlavia creștină.

Postul care precedă sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este unul dintre cele patru posturi de durată din cursul anului liturgic. În același timp este cel mai nou dintre acestea. A fost rânduit de Biserică ca timp de reflecție asupra virtuților Fecioarei Maria și spre amintirea postului pe care, potrivit tradiției, ea însăși l-a ținut ca pregătire pentru trecerea sa din această lume. În acest sens, *Ceaslovul cel Mare* face următoarele precizări: „Postim acest post fiindcă și Sfinția Sa, Preasfântă Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea, știindu-și înainte mutarea Sa, pururea se nevoia pentru noi și postea neavând trebuință de post, cea curată și prenevinovată. Și iarăși, fiindcă prin Sfinția Sa ne-am izbăvit din mâinile diavolului și am câștigat moștenirea cea dintâi, raiul. Și iarăși, nădăjduim ca printr-însa să luăm Împărăția cea cerească a Unuia-Născut Fiului ei. Pentru că ea este scara de la cer până la pământ, precum și patriarhul Iacov a văzut și care suie la cer pe cei ce o cinstesc și o roagă. Și mai ales suntem datorii pentru purtătoarea de lumină Praznic al preaslăvirii Sale, să o cinstim cu toată smerenia și cu dragostea duhovnicească să-i ieșim înainte cu acest post până la 15 zile ale lunii lui august, întru care să citim și Paraclisele către Sfinția Sa. Și să postim toți întocmai ca în Sfântul și Marele Post pentru cinstea Adormirii ei, ca să ne cuprindă pe noi darul Sfinției Sale. Căci ea foarte ne iubește pe toți ortodocșii creștini și mare dragoste are către noi pentru rudenia trupului. Și se silește ca pe toți să ne ducă întru Împărăția cea cerească a Fiului ei”¹.

Originea acestui post trebuie plasată probabil în veacul al V-lea, când dezvoltarea cultului Maicii Domnului a luat amploare pe fondul formulării dogmei hristologice și au apărut sărbători închinare Fecioarei Maria, printre care și sărbătoarea Adormirii ei. Cu siguranță că a început ca o practică personală și pe fondul pietății monahale și a intrat ulterior, treptat, în viața bisericească. Leon cel Mare, episcopul Romei (440-461), într-o omilie, amintește despre acest post, arătând că pentru toamnă s-a instituit, din vechime, ajunarea de toamnă în luna a șaptea². În veacul al V-lea, așadar, se considera că postul acesta avea deja atunci o vechime.

La început nu era uniformitate nici în ceea ce privește timpul din an, nici durata și nici modul postirii. Unii creștini posteau înainte de praznicul Schimbării la Față a Domnului (6 august), alții înainte de praznicul Adormirii Maicii Domnului, după cum reiese din precizările pe care le face Sfântul Simeon al Tesalonicului: „Iară ajunarea lui august este în cinstea Maicii lui Dumnezeu-Cuvântul [...] Dară unii zic că ajunarea aceasta, fiindcă cad două sărbători în timpul ei, este a Schimbării la Față a Domnului și a Adormirii. Și mie mi se pare, că ajunarea aceasta este pentru amândouă sărbătorile, fiindcă una este pricinuitoare de lumină. Iar alta pricinuitoare de milostivire și de solire pentru noi”³.

Potrivit *Tipiconului* prestigioasei comunități monahale de la mănăstirea Studion, postul se ținea la Constantinopol timp de patru zile, în cinstea Schimbării la Față. Potrivit, însă, tradiției liturgice a Ierusalimului, postul dura opt zile, iar la Antiohia se ținea post doar o zi, adică în ziua praznicului Schimbării la Față. În fine, unii nu posteau deloc, socotind că sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este zi de mare bucurie, deoarece Maica Domnului a trecut de la amărăciunea pământească la bucuria cerească. Data și durata postului au fost uniformizate în toată Ortodoxia în secolul al XII-lea, mai precis la un Sinod local ce s-a ținut la Constantinopol în anul 1166 în timpul patriarhului Luca Crysoverghis unde s-a hotărât ca postul Adormirii Maicii Domnului

zilele acestui post să nu aibă un caracter penitențial atât de profund ca cele ale Postului Mare. De asemenea, cărțile de cult nu conțin pentru această perioadă liturgică o imnografie care să dezvolte tema postului. *Tipicul cel Mare* și *Învățătura despre posturi din Ceaslovul cel Mare* prescriu următoarea rânduială de postire: „ajunăm până la ceasul al IX-lea luni, miercuri și vineri mâncând mâncare uscată iar marți și joi, fiertură fără untdelemn. Sâmbătă și Duminică, fiertură cu untdelemn și bem vin. Iar pește nu mâncăm până la Adormirea Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, fără numai la Schimbarea la Față a lui Hristos mâncăm pește de două ori”⁶. *Pravila Mare* (glava 385) îngăduie consumarea vinului și a untdelemnului nu numai sâmbăta și duminica ci și în zilele de marți și joi⁷. Se înțelege că aceste prescripții și rânduieli sunt proprii regulilor și vieții monahale și se respectă, în principiu, la sfintele mănăstiri cu rânduială serioasă. Creștinii din lume consumă în acest post hrană vegetală, provenită din legumele și fructele care se coc și există din abundență în acest sezon al anului.

Dar nu e suficientă numai respectarea unui regim alimentar. Pentru ca postul acesta să aducă folos duhovnicesc celor care se nevoiesc, pe lângă dietă, trebuie să implice și alte exerciții ascetice și duhovnicești: înfrânare de la plăceri, de la păcate și de la vicii, imitarea virtuților Maicii Sfinte, împlinirea poruncilor lui Dumnezeu, săvârșirea faptelor bune, a milosteniilor și a filantropiei. De asemenea, e necesar să ne facem timp și pentru a reflecta asupra tainelor credinței și pentru a înmulți rugăciunea. În aceste două săptămâni, se obișnuiește în biserici și în mănăstiri să se cânte, după slujba de seară, Paraclisul Maicii Domnului. Acesta se poate citi însă și în particular, după rânduiala din *Ceaslov* sau *Cartea de Rugăciuni* în cazul în care nu ajungem la biserică, la săvârșirea lui. Este una dintre cele mai îndrăgite rugăciuni închinare Născătoarei de Dumnezeu și care a adus mult folos duhovnicesc, izbă-

să înceapă la 1 august și să dureze 14 sau 15 zile, până la praznicul Adormirii Maicii Domnului. Această practică era respectată deja în unele părți, după cum reiese din Regula mănăstirii de la Mesina, ce datează din 1131⁴.

Se lasă sec în seara zilei de 31 iulie, iar dacă această dată cade miercuri sau vineri, se lasă sec cu o zi înainte. De asemenea, postul se prelungește și în ziua sărbătorii dacă aceasta cade miercuri sau vineri, în cazul acesta făcându-se dezlegare doar la untdelemn, vin și pește. Cu privire la regimul alimentar acest post este mai ușor decât Postul Mare dar mai aspru decât cel al Crăciunului sau al Sfinților Apostoli, cu toate că *Ceaslovul cel Mare* precizează că: „postim în toate zilele întocmai și cu aceeași rânduială ca și în Sfântul și Marele Post”⁵. Însă, deși dieta alimentară seamănă, în postul Adormirii Maicii Domnului este permisă totuși celebrarea zilnică a Dumnezeieștii Euharistii, taina pascală a Bisericii, ceea ce face ca

vire și mângâiere în viața multor creștini care au rostit-o cu perseverență. Dacă luăm în considerare și faptul că în catedrala Sfintei Înțelepciuni din cetatea Constantinopolului, în timpul Postul Adormirii Maicii Domnului, cu multe secole în urmă, Paraclisul se celebra în fiecare seară, pentru a invoca mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu pentru izbăvirea cetății de calamități, boli sau războaie, cu atât mai cu râvnă se cuvine să o celebrăm noi, în aceste vremuri marcate de fenomene extreme ale naturii, de schimbările climatice, de răspândirea bolilor molipsitoare ce iau proporții de pandemie, de conflictele dintre popoare, de înmulțirea fărădelegii, care împreună reprezintă o încercare grea pentru planeta dar și pentru viața noastră. De aceea, în încheiere, propun invocarea Preacuratei prin cunoscutul tropar din *Cinstitul Paraclis*: „Izbăvește din nevoi pe robii tăi, Născătoare de Dumnezeu, că toți după Dumnezeu, la tine scăpăm, ca și către un zid nestruciat și folositor”. Cu aceste gânduri purcedem la nevoia postului.

¹ *Ceaslov*, Editura «Adormirea Maicii Domnului», București, 2018, p. 783.

² *Sermo* 19; 14, citat la Vasile MITROFANOVICI, *Liturgica Bisericii Ortodoxe*, Editura Consiliului Eparhial Ortodox-Român din Bucovina, Cernăuți, 1929, p. 195.

³ SFÂNTUL SIMEON ARHIEPISCOPIUL TESALONICULUI, *Tratat asupra tuturor dogmelor credinței noastre ortodoxe, după principii puse de Domnul nostru Iisus Hristos și urmașii Săi*, Răspuns la întrebarea 54, vol. II, trad. C. CHESARIE, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2002, p. 234.

⁴ Miguel ARRANZ, *Le Typicon du Monastère du Sauveur à Messine*, Roma, 1969, p. 177.

⁵ *Ceaslov*..., p. 783.

⁶ SFÂNTUL SAVA CEL SFÎNȚIT, *Tipicon*, Editura Bucovina Istorică, Suceava, 2002, p. 46.

⁷ Citat la Pr. Ene BRANIȘTE, *Liturgica generală cu noțiuni de artă bisericească, arhitectură și pictură creștină*, vol. I, ediția a treia, Editura Basilica, București, 2015, p. 392.

Maica Domnului - Năstrapa de aur

„Cel ce simte ce-a pierdut, vrea să plângă ce a pierdut.
Și cel ce dorește un lucru, ia asupra lui multe călătorii și necazuri,
în stăruința de a dobândi lucrul dorit”
(Avva Varsanufie, *Filocalia XI*).

Dr. Eugen Adrian Truța

cest articol este un manifest al orgoliilor regionale, al vizibilității locale și al auto-nomiei identitare. El pledează pentru recunoașterea unui caracter specific unei arii culturale și cere, în măsura posibilităților, reconectarea la peisajul original.

Este vorba de Maica Domnului. Măicuța noastră, *bucuria tuturor*. Paragraful anterior nu este accidental, ci am încercat printr-o îndrăzneală de partizanat să ajung în miezul unui adevăr legat de Născătoarea de Dumnezeu. Pentru noi, transilvănenii tuturor confesiunilor istorice, Maica Domnului este cea care ne adună și ne unește sub acoperământul maternității sale protective.

Măsura acestei credințe este amenințată de o parte din autohtonii care neagă, minimizează sau desconsideră cultul Maicii Domnului ca fiind o întreprindere mai puțin biblică și mai mult tradițională.

Liantul nostru cu Născătoarea de Dumnezeu nu se întemeiază pe bălăliile hermeneutice în care eu parez lovitură unui citat scripturistic cu un altul pentru ca mai apoi la rândul meu să ofer o mostră de *prea-știință* biblică. Dragostea față de Fecioara Maria vine din firescul regăsirii ei în substanța noastră umană care prețuiește *mama*. Putea fi *mama* Mântuitorului Hristos doar o apariție periferică în istoria credinței noastre?!

Fiindcă Iisus Hristos este Dumnezeu nostru, la rândul său și Maica Sa face parte din credința noastră. Noi o cinstim și o *prea-cinstim* pe cea care L-a ținut la sânul său pe Cel Care S-a înomenit pentru salvarea noastră din întunericul etern al dispariției. Nu era și nu este posibil ca această făptură discretă și credincioasă întru toate (cf. Luca 1,38) să fie lipsită de căldura sufletelor noastre.

Maica lui Dumnezeu este *biseriică* pentru că ea ține sub cupola credinței în Fiul ei pe toți cei care suspină și așteaptă mângâiere spirituală. Un atare chip de maică, excepțional în delicatețea sa, a strâns de atâtea ori creștinii în rugăciune. Fie ortodocșii, fie romano-catolicii, greco-catolicii sau alții s-au minunat în fața icoanelor sale (precum cea făcătoare de minuni de la Nicula), au alcătuit replici naive-populare, artistice, elitiste, în tonuri imperiale sau cu abstractizări nemai-întâlnite. Fecunditatea unor astfel de creații a mers mână-n mână cu toponimia și întâlnirea sacră. La fel de magnetice și prolifiche sunt denumirile icoanelor Maicii Domnului. Indiferent că aparțin mediului autohton, elen, celui slav sau chiar apusean și sud-american reprezentările iconice ale Născătoarei de Dumnezeu domină arta creștină prin titulatură: *Povățuitoarea*, *Pantănassa*, *Paramithya*, *Potirul nesecat*, *Eu sunt cu voi și nimeni împotriva voastră*, *Kazanskaia*, *Smolenskaia*, *Umleni*, *Rugul Aprins*, *de la Neamț*, *Prodromița*, *Îndrumătoarea*, *de la Poceav*, *de la Ierusalim*, *Madonna Lisa*, *Fecioara de la Guadalupe* și alte nenumărate Madonne și statui pe care ignoranța mea nu le poate cuprinde. Toate mărturisesc legătura maternă insolubilă pe care umanitatea o are cu Fecioara Maria.

Muntele Athos, peninsula greacă ce adăpostește cele mai cunoscute vetre monahale ale Ortodoxiei, este *Grădina Maicii Domnului*. România este de asemenea numită uneori *Grădina Maicii Domnului*. Cele mai cunoscute pelerinaje din Europa catolică sunt pelerinaje în cinstea Maicii Domnului (*Lourdes*, *Medjugorje*, *Fatima*, *Șumuleu-Ciuc*) și exemplele pot continua.

Nu poți creștin fără a te închina Maicii Domnului și nu poți fi transilvănean fără a o prețui pe Maica Domnului. Sigur că și românii din exteriorul arcului carpatic o cinstesc pe Maica Domnului și intenția mea nu e de a crea segregări culturale, ci de a evidenția sensibilitățile zonale care cu siguranță au o oarecare influență occidentală în felul de a se manifesta.

Așa că noi creștinii închinători la picioarele Fecioarei simțim pe undeva că ceva s-a pierdut din evlavia datorată Maicii Domnului, ceva s-a evaporat sub presiunea crescândă a *logicismelor* etice și distante, ceva a îndepărtat aderența masivă la *cinstitul sceptru al Împăratului Hristos*.

Nu vom transforma însă aceste puține rânduri în analize pretențioase, ci în calitate de „fii ai lacrimilor sale” ne rugăm pentru împărțășirea din aceeași „*năstrapă de aur*”, adică din același *potir de aur*.

Pentru acest deziderat, vom lua asupra noastră *călătorii și necazuri* în speranța că *străduința* ne va lăsa să ne apropiem de *prealuminașul nor* al muntelui umbrit unde mistuie cu milă *rugul cel neaprinș* al Născătoarei de Dumnezeu.

Fecioara Maică și Euharistia

Marian Bota

upă o scurtă incursiune în etimologia cuvântului *mater*, latinescul pentru *mamă*, descoperim că e un cuvânt care se definește prin el însuși. Coborând în timp, până la vorbitorii limbii protoindo-europene, *mater* se prezintă ca îmbinare între cuvântul *ma*, adică *mamă*, și sufixul de agent *ter*. Astfel, intră în alcătuirea fondului lexical principal cuvântul proto-italic *mater* - cea care este mamă ori cea care își exercită maternitatea. Etimologia românească *mamă* e mai expresivă. Își are originea în cuvântul latin *mamma*, care înseamnă *sân*, *mamelă* ori *mamelon*. La rândul său, acest substantiv s-a inspirat din grecescul *μάμητι*, însemnând *sân* ori, mai specific, *sânul mamei*. În același timp, era mijlocul onomatopeic de adresare al copiilor către mamele lor. Ei cereau prin *μάμητι*, deopotrivă *sân* și *mama!*, apropierea de sânul matern. Această apropiere însemna, și continuă să însemne până în zilele noastre, hrană, iubire și siguranță.

Profilul etimologic ne ajută să deducem câteva aspecte teologice în cele ce privesc maternitatea. Proto-endo-europenii știau că mama se definește prin sine, iar pruncii eleni cunoșteau prea bine că *mama* însemna a fi strigată în cel mai simplu mod cu putință: *ma-me!* Ea pur și simplu este mamă, dincolo de o definire referențială și deductivă. Această perspectivă prezintă o similaritate între existența mamei și existența lui Dumnezeu, Cel ce este (cf. *Ieșire* 3, 14). În pofida calității în cauză, mama se înscrie în ordinea care guvernează întreaga creație. Zidirea devine ființă din ne-ființă și trece de la „a nu fi” la „a fi” prin Cuvântul lui Dumnezeu (cf. *Psalmul* 32, 9). Fiind parte din creație, mama devine și ea, deci trece de la a nu fi mamă, la a fi mamă prin copilul său. Într-o anumită accepție, copilul o realizează, o definește, o face să fie ceea ce este. Pruncul este cel care dă femeii existența pleneră, adică existența lui „a fi”, atunci când ea devine mama sa. Femeia „este” doar când este mamă. Aceasta nu înseamnă că nu este femeie înainte ori fără să fie, ci că, ajungând mamă, dând naștere și crescând prunci, ea devine partașă la „a fi” al lui Dumnezeu. În cazul Născătoarei, ea devine Mamă prin Cuvântul, Fiul lui Dumnezeu și Fiul său.

Pe lângă maternitate, fecioria este cea de-a doua situație ontologică care codifică existența femeii. Bărbatului îi revine paternitatea ori însingurarea, cunoscută și sub denumirea de monahism. Instituția fecioriei a fost asumată cu timpul mediului monahal, însă Biserica primelor secole distingea cu finețe între chemarea excepțională a femeii spre feciorie și a bărbatului spre însingurare. De pildă, în Anafora greacă a Sfântului Marcu se pomenește de monahi și de fecioare ca de două categorii eclesiale diferite. Cei dintâi erau chemați la frumusețea bătrâneții, tipică bătrânului frumos, deci călugărului (*καλόγερος*), iar cele de pe urmă la frumusețea tinereții, caracteristică femeii tinere, deci fecioarei. O situație aparte are Născătoarea de Dumnezeu, căci ea întrunește în sine cele două stări antagonice specifice femeii. Prin urmare, ea este cu desăvârșire femeie în toate aspectele existenței umane, cum nu a fost nimeni înainte de ea, nici chiar Eva, și cum nu va fi nici după.

În această desăvârșire a existenței identificăm prima legătură cu Taina Sfintei Împărțășanii. Maica Domnului este Mama lui Hristos, Cel ce Se dăruiește pe Sine sub chipul pâinii și al vinului. În cadrul acestei Dăruiri cele două elemente paradigmatic ale creației se îndumnezeiesc, se umplu de dumnezeire, devin Trupul și Sângele lui Hristos. E o preînchipuire și înainte-lucrare a lui Dumnezeu, Cel ce într-o Zi va fi totul în toți (cf. *I Corinteni* 15, 28), precum Hristos este totul în elementele creației care devine Euharistie. La existența deplină a Euharistiei este chemată întreaga zidire, deci deducem următoarea cronologie teologică: de la existența

desăvârșită a Femeii ajungem la existența pleneră a Omului, care duce la existența deplină a creației în Euharistie și în Eshaton. Prin Maica Domnului, ca mijloc, iar nu ca subiect al înfăptuirii, Dumnezeu aduce lumea la starea dorită de El dintru început, stare reflectată în „Taina Tainelor”.

Evenimentul Bunevestirii prilejuiește asumarea maternității de către Fecioară atunci când primește cuvântul arhanghelului și își dă consimțământul: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău” (*Luca* 1, 38). Sfântul Duh este cel care unește contrariile, Cel care face din fecioară și mamă una, căci zămislirea lui Hristos se petrece prin pogorârea Sa: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri” (*Luca* 1, 35). El este Cel care realizează Taina întrupării la nivel istoric prin Născătoarea de Dumnezeu și la nivel sacramental prin Biserică, căci cea dintâi întrupează și face prezent pe Hristosul istoric, pe când cea de pe urmă pe Hristosul euharistic. Deci, legătura simbolică dintre Maica Domnului și Biserică se justifică nu doar prin exegeza Sfinților Părinți, ci și prin Dumnezeiasca Liturghie. Bunevestire este și ziua în care Fiul începe să aducă întreaga existență umană la Tatăl. Această aducere va culmina în Paștele Crucii și în Paștele Învierii, în Jertfa de pe Cruce și în Învierea din morți.

Ulterior, Maica Domnului face o vizită Elisabetei. La salutul său, mama Sfântului Ioan Botezătorul răspunde cu „binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelei tale” (*Luca* 1, 42). Rodul pântecelei este Hristos, însă, întrucât Hristos este Euharistia, Maica Domnului este Maica Euharistiei. În Canonul Sfintei Împărțășiri citim că „în pântecele tău S-a copt Pâinea cea dumnezeiască a Vieții”. În plus, acum Maica Domnului rostește Magnificatul, prin care laudă pe Tatăl pentru iconomia Fiului. Cea mai importantă rugăciune a Bisericii, și anume anafora, urmărește același lucru: aducerea de mulțumire lui Dumnezeu Tatăl pentru lucrarea mântuitoare a lui Hristos. Prin urmare, când Maica Domnului laudă pe Dumnezeu pentru cele petrecute cu sine, ea rostește, metaforic spunând, prima anafora și, totodată, se manifestă ca Biserică, fiindcă Biserica este singura care aduce Mulțumirea.

După Nașterea Mântuitorului, atunci când s-au împlinit „zilele curățirii”, a fost adus la Templul din Ierusalim pentru a fi închinat Domnului. Potrivit Legii, cel întâi-născut de parte bărbătească trebuia închinat lui Dumnezeu, prescripție sub incidența căreia cădea și Hristos. Asumându-și firea umană cu desăvârșire, Domnul își asumă și vârstele devenirii umane, deci pruncia, cu a sa neconștientizare de sine, și copilăria, cu pedagogia care îi va pecetlui întreaga viață de după. Ambele sunt strâns legate de mamă, cea de care copilul este dependent în primii ani de viață. Astfel, când Maica Domnului, împreună cu Dreptul Iosif, aduc Pruncul la Templu, ei îl aduc pe Hristos Tatălui dinainte ca El să se poată aduce conștient ca Om. Mai mult, când Maica Domnului îl învață pe Copilul Hristos, ea îl pregătește ca Om pe Cel ce este Mielul lui Dumnezeu. Ea îl hrănește și ne hrănește cu El, îl învață să pășească și ne învață să pășim spre El, ni-l arată cu degetul (Icoana Odighitria) și ne arată Lui cu degetul (Nunta din Cana). Ocrotirea maternă și pedagogia ei se răsfrâng, dincolo de timp, asupra Bisericii, nu doar pentru consacarea ei ca Maică a noastră de către Fiul (*Ioan* 19, 26), ci și pentru că este Mama prin excelență.

Pe această Mamă iconografia ne-o prezintă fie purtând în pântece pe Fiul, fie având înaintea sa Potirul Euharistic în care Se află Hristos. Tradiția euhologică și ethosul bizantin i-au consacrat chiar și o rugăciune de după împărțășire, ultima din rânduiala de mulțumire. Ea ne învrednicește de Trupul și Sângele Domnului fiindcă ea naște pe Cel ce ni Se dăruiește. Având această credință, Biserica mărturisește împreună cu Sfântul Ambrozio al Milanului că „acest trup pe care îl avem (la Sfânta Euharistie) este tot din Fecioară [...] Este adevăratul trup al lui Hristos, care a fost răstignit, care a fost îngropat”.

Personalități marcante în dezvoltarea tânărului Georges Florovsky

Pr. Robert Kovacs

ăscut pe 28 august 1893 (pe stil vechi), în Elisavetgrad, oraș situat în sudul Ucrainei de astăzi, Georges Vasilievici Florovsky a crescut în Odessa, oraș-port, care la acea vreme făcea parte din Imperiul Rus. Este al cincilea și cel mai mic copil al familiei Florovsky¹. Familia sa, deosebit de elevată din punct de vedere intelectual, avea legături puternice atât cu Biserica Ortodoxă Rusă cât și cu lumea academică laică.

Proveniența lui George Florovsky dintr-o familie cu ținută academică i-a oferit prilejul de a avea la dispoziție material de lectură calitativ încă din copilărie. Mărturisirea despre sine că, fiind înconjurat de o familie interesată și implicată în activități intelectuale, dar și datorită organismului său bolnăvicios, dat fiind faptul că în cea mai mare parte a timpului se afla acasă, în pat, și-a pus la punct un program de studiu foarte elaborat și complex. Până la vârsta de 13 ani citise deja „Istoria Rusiei” (*Estoriia Rossii*) de Soloviov; la 14, multe tomuri din „Istoria Bisericii Ruse” (*Istoriia Russkoi Tserkvi*) a lui Golubinsky, iar la 15 ani operele lui Kliucevsky, Ceadaev și a majorității slavofililor, fiind antrenat în general în lecturarea literaturii, filosofiei și a gândirii religioase ruse.² În aceeași perioadă, Florovsky își aprofundează cunoștințele în materie de istorie bisericească, teologie și gândire rusă prin lecturarea operelor lui Florensky și Bulgakov. Trebuie remarcat faptul că un rol decisiv în formarea sa intelectuală, academică, l-au avut sfaturile lui Glubokovsky (reputat profesor de Noul Testament la Academia teologică din Sankt Petersburg) și corespondența cu Pavel Florensky, asistent la catedra de filosofie a Academiei teologice din Moscova. În fond, tocmai de la această corespondență am pornit în realizarea studiului de față, într-o încercare simplă de a evidenția persoanele care l-au influențat pe Georges Florovsky în devenirea sa.

Acasă și în gimanzii, lui Florovsky i s-a repetat adeseori că înclinațiile sale spre domeniul istoric ar putea fi dezvoltate mai bine într-o universitate, adică într-o instituție laică, decât în cadrul unei școli teologice. Alegerea sa va fi motivată atât de rațiuni medicale, cât și de propriile înclinații. În copilărie suferise de o infecție a urechii interne, care a dus la afecțiuni severe ale sistemului nervos central și la intervenții chirurgicale. Prin urmare, boala i-a impus studiul de acasă. Cu timpul, e drept că sănătatea i s-a îmbunătățit, însă boala sa din copilărie se poate să fi contribuit la incapacitatea sa de a relaționa cu oamenii. În mod explicit, Florovsky afirma despre sine că „boala l-a condamnat și continuă să-l condamne la singurătate”.³ Pasionat fiind deja de studiu, parcurge o traducere din Walter Scott, defectuoasă de altfel și este atât de impresionat de acest autor încât decide să-l citească în original. Datorită faptului că fratele său urma un curs de limbă engleză în cadrul Universității, tânărul Florovsky a împrumutat diferite manuale pentru studiul limbii engleze, urmând ca mai apoi Walter Scott să fie precedat de Dickens, Cooper, Mayne-Reid și Bret Hart.

Este de la sine înțeles cât de importante au fost pentru formarea sa bibliotecile private foarte bogate ale membrilor familiei sale. Unchiul său, Mihail Popruzhenko, profesor de filologie și istorie slavă la Universitatea din Odessa, era de asemenea directorul Bibliotecii publice din oraș. Astfel, datorită pasiunii pentru studiu, până la finalizarea gimnaziului, Florovsky poseda o bună cunoaștere a istoriei, limbii și culturii ruse, cât și a altor limbi moderne precum engleza, germana, franceza, iar cunoștințe de limbi clasice precum latina, greaca și ebraica le dobândește prin intermediul profesorilor, la domi-

ciliu⁴. În anul 1910, la doar 16 ani, Florovsky publică prima sa lucrare științifică, o recenzie critică în Revista Academiei Teologice din Kiev, urmând ca mai apoi, la cererea profesorilor săi, să publice un alt eseu, de 200 de pagini, cu privire la opera lui Karamzin, intitulat „Karamzin ca o personalitate literară”. Publicarea lucrării a stârnit controverse în rândul profesorilor datorită complexității ei, deoarece elevii unei clase avansate redactau lucrări cuprinse între 20 și 25 de pagini.

Cercetător înăscut, cu înclinații istorice, asemenea tatălui său, George Florovsky începe să citească lucrări de istorie rusă încă din adolescență. Într-una din scrisorile sale către Pavel Florensky, care pe acea vreme era asistent la Academia teologică din Moscova, îi mărturisește că și-ar dori să studieze întreaga gândire rusă, din perspectivă istorică, iar realizarea acestui vis avea să devină una din preocupările sale majore în următorii douăzeci și cinci de ani.⁵

La numai șaisprezece ani, Florovsky descoperă lucrările lui Vladimir Soloviov, care îi vor marca definitiv evoluția sa teologică. În corespondența cu Florensky, George Florovsky îl numește pe Soloviov „primul meu profesor de filosofie religioasă rusă”, iar mai târziu își amintea: *L-am citit pe Soloviov...am fost încurcat, fascinat și impresionat. Influența lucrării lui Soloviov, Fundamentul filosofic al cunoașterii integrale, apărută în 1877, este cea care îl va face să își lărgescă orizonturile și să-și dorească o altfel de cunoaștere.*

Inspirat de Soloviov în ceea ce privește căutarea unei sinteze a cunoașterii științifice și religioase, se zbatea între alegerea unei universități de stat sau o academie teologică. În acest context, tânărul Florovsky începe o corespondență cu Nikolay Glubokovsky (1863-1937), iar mai apoi cu Pavel Florensky (1882-1937), corespondență care, pe de o parte i-a făcut legătura cu lumea academiilor teologice rusești, iar pe de altă parte, l-a introdus în fiorul Renașterii. În ceea ce privește corespondența amintită anterior, voi folosi lucrarea lui P.L. Gavriilyuk, care, pentru prima dată în lumea occidentală, are acces la o serie de manuscrise și corespondențe ale lui George Florovsky.⁶ Florovsky le-a scris lui Glubokovsky și lui Florensky nu doar pentru că nu era hotărât cu privire la direcția studiilor sale viitoare, ci și pentru că era în dubii în legătură cu activitatea sa de cercetare. Era fascinat de istoria religioasă rusă și de istoria creștinismului timpuriu. Ambele subiecte erau importante pentru el și ar fi dorit să le cerceteze în profunzime. Referitor la istoria creștinismului timpuriu, în 1911 el devine preocupat de relația dintre creștinismul primar și cultura elenă. Interesul pentru patristică a tânărului Florovsky a fost stimulat de către istoricul Alexei Lebedev (1845-1908). Stilul accesibil al lui Lebedev, dar antrenat, a atras mulți studenți pasionați sau interesați de patristică. Îl amintim aici pe cercetătorul Glubokovsky, care a pus pe seama lui Lebedev faptul de a fi adus cercetarea istorică rusă în atenția comunității internaționale de cercetare.⁷

În luna mai a anului 1910, tânărul Florovsky, pe atunci elev în clasa a opta, îi scrie o scrisoare reputatului profesor Nikolai Glubokovsky de la Academia teologică din Sankt Petersburg, cerându-i sfatul cu privire la cursul studiilor sale. Glubokovsky era persona cea mai potrivită pentru a răspunde unei astfel de frământări, deoarece el însuși se străduia să unească Biserica și universitatea laică, lucru care îl atrăgea pe Florovsky. Trebuie menționat acum că în Rusia prerevoluționară, teologia se preda în școli, seminarii și academii teologice administrate de Biserică, iar în 1905, Glubokovsky a făcut propunerea ca teologia ortodoxă rusă să fie introdusă ca departament de studiu în universitățile de stat, considerând-o suficient de matură pentru a fi studiată ca disciplină academică și nu doar confesională. De asemenea, pentru a sublinia calibrul și viziunea profes-

orului Glubokovsky⁸, amintim că el a elaborat primul studiu bibliografic despre teologia academică rusă, studiu finalizat în 1917, dar care a apărut abia zece ani mai târziu, în afara granițelor țării. În continuare, manuscrisul se păstrează în Arhiva de stat rusă și rămâne nepublicat. Analiza teologiei academice a pregătit terenul pentru „Căile teologiei ruse” a lui Florovsky, apărută în 1937⁹.

În prima sa scrisoare către Glubokovsky, Florovsky și-a dezvăluit interesele și pasiunile, înclinațiile religioase și interesele academice și a cerut sfatul respectatului profesor în problema alegerii unei direcții pentru viitoarele studii. Se afla acum în fața unei alegeri și înclina atât să urmeze cariera tatălui său, studiul în cadrul unei academii teologice, sau să urmeze sfatul familiei din partea mamei, drum parcurs deja de frații săi, alegerea unei cariere universitare. Adresantul i-a răspuns că ambele variante au beneficii pentru viitorul lui.

În martie 1911, Florovsky îi scrie și lui Pavel Florensky, care la acea vreme era proaspăt asistent la catedra de filosofie a Academiei teologice din Moscova. Cu toate că lucrările sale pe teme teologice (importante) aveau să apară mult mai târziu, totuși el era cunoscut în cercurile renascentiste. La fel ca Glubokovsky, și Florensky i-a răspuns cu toată seriozitatea. Florovsky s-a simțit onorat în urma conversației purtate cu Florensky, deoarece acesta din urmă i-a publicat o recenzie a unei cărți în *Mesagerul teologic*, revistă a Academiei de la Moscova.¹⁰ Chiar dacă mai târziu el va adopta o critică aspră la adresa lui Florensky, nu ar trebui să ne îndoim de faptul că Florovsky a fost profund impresionat de opera lui. După cum a admis și Florovsky mai târziu, teologia lui Florensky a fost cea care l-a făcut să-și îndrepte atenția spre aspectele speciale referitoare la creația din nimic. Apoi, tot Florovsky este cel care a admis în tinerețe faptul că întâmpină dificultăți în a dezbate sau a discuta orice problemă cu oameni care gândesc diferit: *Sunt aproape incapabil să apreciez punctul de vedere al unei alte persoane, să-l interiorizez și să ofer o analiză superioară.*¹¹

Ca student, George Florovsky și-a conturat două interese științifice speciale: istoria și teologia patristică. Cu toate acestea, studiile la Universitatea Novorossiisk l-au îndreptat spre noi discipline: științele naturale, limbile străine, etc. Chiar a publicat o lucrare în domeniul fiziologiei. Mentorul său, cunoscutul psiholog Nikolai Lange (1858-1921), el însuși pozitivist, i-a permis destul de multă libertate de exprimare în propriile studii filosofice.¹²

Într-una din scrisorile sale către profesorul Glubokovsky, Florovsky evidențiază faptul că în privința studiului istoriei creștinismului primar este încă pe cont propriu, deoarece nimeni de la Universitatea Novorossiisk nu putea să îi susțină cercetarea în acest sens, însă, ajutorul primit în cadrul familiei rămâne foarte important. Proveniența lui George Florovsky dintr-o familie cu ținută academică i-a oferit o oarecare recunoaștere între liderii Renașterii religioase ruse. La scară mai mică, familia sa a încercat să aducă reprezentanți ai Bisericii în dialog cu reprezentanții ai intelectualității în căutarea religiosului. Acest lucru îl va marca pentru totdeauna pe Florovsky și se va regăsi în ambele lumi. Mai târziu, el va purta întotdeauna o bască și reverendă, care reflectau două lumi, două laturi ale personalității sale. Basca era semnul distinct al intelectualității ruse, iar reverenda era un semn distinct al clericului ortodox. În general, membrii intelectualității se țineau departe de reverende și purtătorii lor, iar membrii clerului, ca regulă, evitau basca. Aceste două lumi s-au întâlnit totuși în personalitatea lui Florovsky.

În timpul vieții sale din Rusia, 1893-1920, contactul tânărului Florovsky cu Renașterea religioasă rusă s-a rezumat în mare parte la cărți și corespondențe precum cele amintite mai înainte, însă în Diaspora, drumul său se va intersecta cu cei mai importanți lideri ai Renașterii. Întâlnirea cu Occidentul îl va transforma definitiv într-un critic neobosit și aici mă refer la critica constructivă ca modalitate de dialog pentru Florovsky¹³.

¹ Andrew Blane (ed.), *Georges Florovsky: Russian Intellectual and Orthodox Churchman*, St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, NY, 1993 p. 17 vezi și Ch. Kunkel, Totus Christus, Die Theologie Georges V. Florovsky, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1989, pp.28-93.

² Ciprian Iulian Toroczka, *Tradiția patristică în modernitate: eclezialogia părintelui Georges V. Florovsky (1893-1979) în contextul mișcării neopatristice contemporane*, Astra Museum : Andreiana, Sibiu, 2012, p. 58.

³ Paul L. Gavriilyuk, *George Florovsky și Renașterea religioasă rusă, traducere de Adela Lungu, DOXOLOGIA*, 2014, pp. 69-70.

⁴ Andrew Blane (ed.), *Georges Florovsky*, p. 22.

⁵ Paul L. Gavriilyuk, *George Florovsky și Renașterea religioasă rusă*, p. 264.

⁶ *Ibidem*, p. 65.

⁷ *Ibidem*, p. 74.

⁸ Karl Christian Felmy, „Glubokovsky, Nikolai Nikanorovich”, *Brill Online*, http://referenceworks.brillonline.com/entries/religion-past-and-present/glubokovsky-nikolai-nikanorovich-SIM_08746, data accesării: 19 decembrie 2015.

⁹ Paul L. Gavriilyuk, *George Florovsky și Renașterea religioasă rusă*, pp. 66-67.

¹⁰ *Ibidem*, pp. 68-69.

¹¹ *Ibidem*, p. 72.

¹² Fl Shaw, „The Philosophical Evolution of Georges Florovsky: Philosophical Psychology and the Philosophy of History”, *SVTQ* 36, 31 (1993), pp. 237-255.

¹³ *Ibidem*, p. 82.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj (iulie 2021)

Semnalăm apariții editoriale:

- *Căsătoria și familia. Izvoare legislative bisericesti și laice (sec. XVII-XIX)* – vol. I, Ed. Doxologia, Iași, 2020, (coordonatori Pr. prof. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan și Pr. lect. univ. dr. Emilian-Iustinian Roman) - on line și în format letric,

- *Căsătoria și familia. Izvoare legislative bisericesti și laice (sec. XX-XXI)* – vol. II, Ed. Doxologia, Iași, 2020, (coordonatori Pr. prof. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, Pr. lect. univ. dr. Emilian-Iustinian Roman și Pr. Ioan Cozma) - on line și în format letric.

Între 22 iunie și 1 iulie 2021 s-au desfășurat examenele de finalizare a studiilor. În urma probei scrise și a susținerii tezelor de licență au fost declarați licențiați în Teologie 41 de absolvenți ai specializării Teologie ortodoxă pastorală, 3 ai specializării Teologie ortodoxă didactică și 11 ai specializării Artă sacră. De asemenea, prin susținerea disertațiilor au încheiat studiile ciclului de Master 32 de absolvenți ai programelor de studii la acest nivel (Arta sacră - conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Bioetică - morală, etică și deontologie, Consiliere pastorală și asistență psihosocială, Istoria religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam), Doctrină și hermeneutică creștin-ortodoxă și Pastorație și duhovnicie).

Marți, 6 iulie, promoția 2021 a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a absolvit cursurile în mod festiv.

În Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă, a fost oficiată Sfânta Liturghie de Preasfințitul Părinte Episcop Vicar lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi - profesori ai **Facultății**, în **prezența** absolvenților.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei i-a binecuvântat pe toți absolvenții și a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia le-a adresat un îndemn de a fi exemplu pentru societate și buni misionari.

Răspunsurile liturgice au fost date de absolvenții specializării Teologie pastorală.

A participat și a rostit o alocuțiune Prof. univ. dr. Daniel-Ovidiu David, Rectorul Universității „Babeș-Bolyai”.

În calitate de gazdă, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, decanul Facultății, i-a felicitat pe absolvenți și a mulțumit Ierarhului și d-nului Rector pentru prezență și pentru purtarea de grijă față de instituția de învățământ.

Toți cei care au susținut examenele de finalizare a studiilor au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă.

În continuare a avut loc festivitatea de absolvire. În cadrul ceremoniei au luat cuvântul: Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul și decanul facultății, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia.

Cursul festiv a fost susținut de Pr. prof. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan și Pr. lect. univ. dr. Cosmin Cosmuța, îndrumătorii de an.

A urmat discursul șefului de promoție, Sergiu Vlad Meleg (specializarea Teologie pastorală).

În data de 8 iulie 2021 a avut loc două concursuri pentru ocuparea posturilor didactice de lector universitar la disciplinele:

- *Muzică bisericească și Ritual I, IV, V, VI, VII; Practică 1, 2; Psihologia pastorală.* S-a înscris și a promovat examenul: Arhid. asist. univ. dr. Daniel Mocanu.

- *Etiopatogenia operei de artă; Expertiza științifică a operelor de artă; Chimia pentru restaurare; Fizica pentru investigarea operelor de artă; Biologie pentru restaurare; Chimie.* S-a înscris și a promovat examenul: Dr. Olivia-Florena Nemes.

În data de 9 iulie 2021 a avut loc concursul pentru ocuparea postului didactic de conferențiar universitar la disciplinele: *Spiritualitate ortodoxă: Ascetică și Mistică I, II, III; Călăuzire și paternitate duhovnicească; Spovedanie și duhovnicie: coordonate practice.* S-a înscris și a promovat examenul: P. S. lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul (Valentin-Cosmin Vesa).

Între 1-10 iulie 2021 Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a efectuat o vizită la Universitatea Augustană a Bisericii Evanghelice Luterane din Bavaria. Vizita s-a concentrat, pe de o parte, pe proiectele curente de schimb de studenți și pe proiecte de doctorat în curs, pe de altă parte, planificarea și pregătirea viitoarelor colaborări. Invitațiile reciproce la conferințe științifice și continuarea colaborării intensive în muzica corală sunt deosebit de interesante aici. Este o mare îmbogățire ecumenică pentru ambele părți că parteneriatul universitar care a existat deja în anii 2004-2010 ar putea fi reeditat - și atât de plin de viață - din 2018 cu un contract universitar ERASMUS+.

În perioada 11 - 17 iulie 2021, Casa de Cultură a Studenților din Petroșani a organizat Tabăra Studențească de Arte Vizuale. În cadrul acesteia au expus lucrări studenți și absolvenți ai specializării Artă sacră: Cătălina Stanciu, Traian Jelnean, Mihai Onciu, Maria-Elena Holhoș și Ionuț Vărărean. Coordonatorul proiectului este Lect. univ. dr. Marius-Dan Ghenescu.

În perioada 12-30 iulie 2021 s-a desfășurat examenul de admitere la Facultatea de Teologie Ortodoxă, nivel licență și master.

Între 12 și 16 iulie a avut loc înscrierea candidaților, în ziua de 19 iulie probele: *interviu motivațional*: verificarea aptitudinilor socio-umane, a aptitudinilor muzicale și a cunoștințelor de Teologie Dogmatică Ortodoxă (Teologie Ortodoxă Pastorală), *interviu motivațional*: verificarea aptitudinilor socio-umane și a cunoștințelor de Teologie Dogmatică Ortodoxă (Teologie Ortodoxă Didactică, Teologie Ortodoxă Asistență Socială), *interviu motivațional*: verificarea aptitudinilor socio-umane și evaluarea portofoliului de lucrări (Artă Sacră).

Pentru admiterea la studiile de master, la fiecare dintre cele șase programe de studii (Artă Sacră - Conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Bioetică - Morală, etică și deontologie, Consiliere pastorală și asistență psihosocială și Istoria religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam), Doctrină, hermeneutică și istorie bisericească și Pastorație și viață liturgică evaluarea candidaților s-a făcut pe baza unui proiect de cercetare.

Pentru a doua sesiune de admitere, din perioada 6-15 septembrie 2021 sunt, de asemenea, scoase la concurs locuri la toate specializările, nivel licență și master.

Tot în luna septembrie se va desfășura examenul de admitere la Școala doctorală de Teologie Ortodoxă „Isidor Todoran” din cadrul Facultății. Informații detaliate despre aceste examene pot fi obținute accesând pagina de internet a Facultății: ot.ubbcluj.ro.

În perioada 19-30 iulie 2021 s-au desfășurat, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, în conformitate cu Metodologia pentru obținerea gradelor profesionale în preoție de către personalul clerical, aprobată de Sfântul Sinod, Cursurile pastorale și de îndrumare misionară a clerului, seria 105: definitiv și gradul II.

În deschidere a fost săvârșită, în prezența cadrelor didactice ale facultății, a reprezentanților centrului eparhial și a preoților cursanți, în capela Facultății cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Campusului teologic Nicolae Ivan slujba de Te Deum. ÎPS Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei a adresat celor prezenți un cuvânt duhovnicesc. O scurtă alocuțiune a fost rostită apoi de decanul facultății, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia.

Au participat la aceste activități de formare continuă peste 50 de clerici din eparhiile Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, dar și din Episcopia Spaniei și Portugaliei.

Prelegerile și seminariile au fost susținute de cadrele didactice ale facultății, urmând tematica stabilită de Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Programul liturgic a cuprins Sfânta Liturghie și Vecernia săvârșite zilnic, la începutul și sfârșitul programului, în capela instituției.

Vineri, 30 iulie 2021, au avut loc examenele de finalizare: scris pentru gradul II, scris și oral pentru definitiv.

Colocviul pentru admiterea la gradul I va avea loc în prima parte a lunii septembrie.

Marți, 20 iulie 2021, în ziua în care Biserica noastră face pomenirea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, Mănăstirea Toplița din Episcopia Covasnei și Harghitei și-a prăznuit hramul. Sf. Liturghie a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Visarion, Episcopul Tulcii împreună cu Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei în curtea lăcașului de cult. Răspunsurile au fost date de corul de cameră „Psalmodia Transylvanica”, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Vineri, 23 iulie 2021, la Muzeul Mitropoliei Clujului a avut loc lansarea cărții d-nei student-doctorand Mihaela Lukacs (Gligan), *Pe aripi de înger*, recent apărută la Editura Via Felicitas. Au prezentat Pr. student-doctorand Ovidiu Feldiorean și prof. Daciana Loi, președinte al Asociației „Dreptul la viață” din Huedin.

Sub egida Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” au fost susținute public în luna iulie următoarele teze de doctorat în Teologie:

- 13 iulie 2021: pr. VID TRANDAFIR-VIOREL, *Giacomo Daquino precursor al psihanalizei în perimetrul italian*, la specializarea Teologie pastorală, alcătuită sub îndrumarea Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia,

- 13 iulie 2021: COROIAN Augustin (arhim. Andrei), *Relevanța pastorală a monahismului transilvănean din a doua jumătate a secolului XX*, la specializarea Teologie pastorală, alcătuită sub îndrumarea Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia,

- 13 iulie 2021: BĂLDEAN (căs. ANECHITEI-DI-ACU) Cristina Ana-Maria, *Paradigma americană în consilierea pastorală premaritală*, la specializarea Teologie pastorală, alcătuită sub îndrumarea Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia,

- 13 iulie 2021: pr. GREABU Lucian, *Preotul și profesorul Liviu Galaction Munteanu – păstor de suflete și martir al Bisericii noastre*, la specializarea Teologie pastorală, alcătuită sub îndrumarea Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia,

- 14 iulie 2021: pr. PETRESCU Adrian, *Slujirea pastorală a credincioșilor cu deficiențe de auz și vorbire în cadrul misiunii Bisericii*, la specializarea Misiologie și ecumenism alcătuită sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Valer Bel,

- 14 iulie 2021: ȘERBĂNESCU Monica Valentina, *Școala creștin-ortodoxă – o perspectivă trans-disciplinară, pentru un management inovator. Liceul Pedagogic Ortodox Anastasia Popescu – studiu de caz*, la specializarea Omiletică și Catehetică, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Vasile Gordon,

- 15 iulie 2021: OARGA Cătălin Petru: *Rațiunile creației în Facerea 1-3*, la specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă,

- 15 iulie 2021: ONETIU Elena, *Dumnezeul cel viu. Exegeza unui concept*, la specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă,

- 15 iulie 2021: POHRIB Vasile-Alin (ierom. Arsenie), *Suflarea de viață (EBR. תְּלַשְׁנָה בְּיָדָא) (Fac 2,7). Elemente de antropologie teologică veterotestamentară*, la specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă,

- 23 iulie 2021: pr. TĂRNICERU Rareș-Crăciun, *Aspecte inedite legate de începutul viețuirii creștine în provincia romană Pannonia (sec. II – IV)*, la specializarea Istorie bisericească universală, alcătuită sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb.

Dr. Dacian But-Căpușan

† **VASILE FLUERAȘ**
EPISCOP EMERIT AL CLUJULUI

Iulie 2021

Preasfințitul Părinte Vasile Flueraș, Episcop Emerit al Clujului, asistând la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și de Preasfințitul Părinte Andrei al Covasnei și Harghitei, cu prilejul sfințirii Bisericii Mănăstirii Sfânta Maria Magdalena de la Oarța, Maramureș, 25 iulie 2021.

litatea Moara de Pădure la tabăra de copii din cadrul Oastei Domnului, coordonată de preot Claudiu Melean.

08 iulie: Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

11 iulie: În Paraclisul Episcopal asistă la Sfânta Liturghie, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

14 iulie: Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

17 iulie: În Catedrala Mitropolitană asistă la Slujba Parastasului, oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI, întru pomnirea robului lui Dumnezeu, Acad. Horia Colan.

18 iulie: Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări.

20 iulie (Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul): Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

23 iulie: În localitatea Galda de Jos, județul Alba, asistă la slujba de Priveghi a adormitei în Domnul, Ana Călea, oficiată de Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul.

25 iulie: Asistă la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului la Mănăstirea „Sf. Maria Magdalena” din Oarța de Sus, județul Maramureș.

26 iulie: În Capela mortuară, a Parohiei „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu), asistă la slujba de Priveghi a adormitei întru Domnul, Ileana Belcean.

27 iulie: În Capela mortuară, a Parohiei „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu), asistă la slujba de înmormântare a adormitei întru Domnul, Ileana Belcean.

28 iulie: Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

Se reculege preț de câteva clipe în rugăciune în fața icoanei Maicii Domnului, copie a icoanei făcătoare de minuni de la Mănăstirea Nicula.

29 iulie: Primește la reședința episcopală pe Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Europei de Nord.

31 iulie: Asistă la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului în parohia Geaca, județul Cluj (paroh: pr. Horea Baciu).

Asistă la slujba de Binecuvântare a casei, a roabei lui Dumnezeu Ecaterina Cobzaru.

A consemnat Pr. Gheorghe-Daniel Puian

† **BENEDICT BISTRITĂEANUL**
EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI
VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Iulie

1 iulie: participă la susținerea lucrărilor de licență din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca;

2 iulie: slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; program de audiențe la birou;

3 iulie: slujește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Sfinții Apostoli Petru și Pavel din zona clujeană Valea Chintăului (Protopopiatul Cluj I). Hirotonește diacon pe teologul Dan Tiniș, viitor preot pe seama Parohiei Ghirișu Român (Protopopiatul Cluj I); seara, slujește Vecernia și rostește un cuvânt de învățătură în Parohia Bichigiu (Protopopiatul Năsăud);

4 iulie: în Duminica a II-a după Rusalii, a Sfinților Români, cu ocazia hramului, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește predica la Mănăstirea Buscatu (Protopopiatul Năsăud);

5 iulie: participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial; de la ora 13⁰⁰, în Biserica Sfântul Mina din Cluj-Napoca, oficiază Sfânta Taină a Botezului pentru Ilinca și Iza Maria, fiicele Lect. Univ. Dr. Stelian Pașca-Tușa, cadru didactic la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca;

6 iulie: la paraclisul Facultății de Teologie, săvârșește Sfânta Liturghie, apoi participă la festivitatea de absolvire a promoției 2021 din cadrul aceleiași facultăți. Rostește un cuvânt festiv;

7 iulie: program de audiențe la birou;

8 iulie: slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal Sfinții Benedict de Nursia și Isaac Sirl;

9 iulie: susține examenul pentru ocuparea postului de conferențiar, disciplină Spiritualitate, în cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Cu această ocazie, prezintă prelegerea cu titlul „Vocația mistică a Ortodoxiei și paradigma religioasă a lumii de mâine”; program de audiențe la birou;

10 iulie: în Catedrala Mitropolitană, oficiază Sfânta Taină a Botezului pentru prunca Maria Teodora, fiica familiei Cosmin și Alina Aldea; în același loc, slujește Taina Cununii pentru mirii Bogdan și Alexandra Ciubotaru; de la ora 13⁰⁰, în catedrala din municipiul Turda (Parohia Turda III), oficiază slujba Logodnei pentru teologul Ionuț și Teodora Lupașcu; de la ora 14⁰⁰, în Parohia Micești (Protopopiatul Turda), săvârșește Sfânta Taină a Cununii pentru tinerii Mădălin și Diana Maria Irimie;

11 iulie: în Duminica a III-a după Rusalii, oficiază slujba de resfințire a bisericii din filia Pruni (Parohia Bobâlna, Protopopiatul Dej), urmată de săvârșirea Sfintei Liturghii și rostirea predicii. Ridică la rangul de iconom pe PC Pr. Călin Tudor Lazăr, parohul comunității. Oferă Ordinul Episcop Nicolae Ivan domnului Radu Marian, Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni doamnei Elisabeta Suărășan și diplome de aleasă cinstire celor care au susținut lucrările de renovare a lăcașului de cult;

12 iulie: slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; de la ora 11⁰⁰, la Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază slujba înmormântării pentru adormitul întru Domnul, Vasile Lechințan, cunoscut istoric și arhivar al urbei clujene. Rostește un cuvânt de mângâiere;

13 iulie: face o vizită în satul natal Sartăș (Oraș Baia de Arieș);

14 iulie: program de audiențe la birou;

15 iulie: vizită pastorală în Protopopiatul Cluj I la: Centrul de îngrijire a vârstnicilor „Sfântul Iulian” din

Popești, Parohia Popești, Parohia Săliștea Nouă, Filia Săliștea Veche și tabăra de tineri din cadrul Organizației „Agape”, unde adresează tinerilor prezenți un cuvânt legat de personalitatea Sfântului Proroc Daniel, ca și chip al credinței și al curajului tineresc; are o întâlnire cu Dl. Marius-Sorin Miclea, Consul general al României în Cipru. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopop de Cluj;

16 iulie: program de audiențe la birou;

17 iulie: slujește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Cristur-Șieu (Protopopiatul Beclean). Binecuvintează noul altar de vară construit în apropierea bisericii. Oferă Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni PC Pr. Florin Cora, parohul comunității, Crucea Transilvană pentru mireni domnului prof. univ. dr. Ioan-Viorel Rați (Bacău) și Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin doamnei deputat de Bistrița Diana Morar;

18 iulie: în Duminica a IV-a după Rusalii, liturghisește și predică, în sobor de preoți și diaconi, la Catedrala Mitropolitană; de la ora 13³⁰, la Biserica Schimbarea la Față din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Gabriel și Antonia Cenușă (Grupul coral Synavlia); seara, de la ora 18⁰⁰, în Parohia Vălișoara (Protopopiatul Cluj I), slujește Paraclisul Maicii Domnului și binecuvintează noul altar de vară construit în curtea bisericii. Oferă părintelui paroh Mihai Ranta Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin și diplome de aleasă cinstire.

19 iulie: slujește Vecernia cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură, în Parohia Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul din cartierul clujean Mărăști;

20 iulie: de Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Nușeni (Protopopiatul Beclean), cu ocazia hramului;

21 iulie: în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din clădirea Palatului Patriarhiei, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române;

22 iulie: pe Altarul de vară din incinta Catedralei Patriarhale, participă la slujba de Te Deum cu ocazia zilei aniversare a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României (împlinirea vârstei

de 70 de ani), apoi la momentul festiv desfășurat în Aula Magna „Teoctist Patriarhul”;

23 iulie: slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; program de audiențe la birou; de la ora 19⁰⁰, în Parohia Galda de Jos (Arhiepiscopia Alba-Iuliei), oficiază priveghiul la căpătâiul adormitei întru Domnul, Ana Călea, mama domnului Sorin Călea, Consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de mângâiere;

24 iulie: slujește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Ticu (Protopopiatul Huedin). Binecuvintează noul centru multifuncțional „Sfinții Martiri Brâncoveni” construit în apropierea bisericii pentru a deservi, în special, activităților cu tinerii și familiile tinere desfășurate în cadrul parohiei. Oferă Ordinul Mihai-Vodă pentru clerici PC Pr. Marius Moldovan, parohul comunității, Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni doamnei Ioana Raluca Moldovan și diplome de aleasă cinstire;

25 iulie: în Duminica a V-a după Rusalii, oficiază slujba de resfințire a bisericii din Parohia Unguraș (Protopopiatul Dej), urmată de săvârșirea Sfintei Liturghii și rostirea predicii. Ridică la rangul de iconom pe PC Pr. Mircea Adrian Luca, oferă Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni domnului viceprimar Alin Rotar, Ordinul Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin doamnei Grațela Simona Mălinaș și diplome de aleasă cinstire;

26-31 iulie: face un pelerinaj în Serbia.

A consemnat **Arhid. Sergiu Iustin Pop**,
secretar de cabinet

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, la Mănăstirea Buscatu (protopopiatul Năsăud), 4 iulie 2021.

† **ANDREI**
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde herziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Iulie 2021

1 iulie

La Facultatea de Teologie, îi binecuvintează pe absolvenții promoției 2017 – 2021 în deschiderea probei orale a examenului de licență.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților la concursul pentru ocuparea postului de preot la parohia Ghirișu Român, protopopiatul Cluj I.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din cartierul clujean Becăș. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

2 iulie (Sfântul Voievod Ștefan cel Mare)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Vad, protopopiatul Dej, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul academician Marius Porumb.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

3 iulie

Săvârșește slujba de resfințire a Bisericii monument istoric „Sfântul Apostol Pavel” de la Săliștea Veche, filie a parohiei Săliștea Nouă, în urma amplelor lucrări de restaurare. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în proximitatea bisericii monument istoric din Săliștea Veche, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hiroteseste întru iconom stavrofor pe părintele paroh Vasile-Florentin Perța. Acordă domnului Cătălin Croitoru, director al Cancelariei în Instituția Prefectului Județului Cluj și domnului consilier superior Mihai Ursache din Prefectura Cluj, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă domnului Marius Miclea, consulul general al României în Cipru și doamnei Lucia Magdalena Suciu, primarul comunei Chinteni, Ordinul „Mihai Vodă”. Domnului Prof. Univ. Dr. Marius Traian Bojiță, președintele Fundației „Transilvania Leaders”, domnului ministru Ioan Rus și domnului Marian Iancău, le conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”.

Conferă domnului Alexandru Dorel Maior și domnului Flavius Lucian Valentin Gheorghe Milășan, directorul Casei de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnului Grigore Sâmban, redactor șef la Radio „Renașterea” și doamnei Adriana Irimieș, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Petru Buran, preot paroh în cartierul clujean Fânațele Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

4 iulie

În biserica Mănăstirii „Sfânta Troiță” din Feleacu, protopopiatul Cluj I, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Ghirișu Român, protopopiatul Cluj I, pe diaconul Dan-Ovidiu Tiniș. Conferă părintelui protopop Dănuț Liviu Hognogi, Ordinul „Mihai Vodă”, iar părintelui stareț Alexandru Ghent, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Acordă domnului Prof. Univ. Dr. Simion Simon, distincția „Crucea

Transilvană”. Conferă domnului primar Gabriel Victor Costea, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

În Dealul Feleacului, săvârșește slujba de sfințire a noului Monument al eroilor și cea a Parastasului pentru eroi. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Asistă la ceremonialul cultural și militar organizat cu acest prilej. Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

5 iulie

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei”, de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

6 iulie

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, asistă la festivitatea de absolvire a promoției 2021, nivelul Licență și Master. În capela facultății, asistă la Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt duhovnicesc. Participă la momentul festiv al depunerii jurământului de credință de către absolvenți.

În curtea Facultății de Teologie, participă la momentul festiv organizat de absolvenții promoției 2021. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

În capela din Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă funebă la căpătâiul adormitei întru Domnul, Maria, soția părintelui Victor Tăut, fost protopop de Șimleul Silvaniei. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald, protopopiatul Huedin. Este însoțit de domnul Adrian Eugen Truță, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

10 iulie

În Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Gherla (parohi: Pr. Mircea Dinu Bidian și Pr. Nicolae Muntean), oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Maria, fiica părintelui paroh Nicolae Muntean. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

11 iulie

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Andrei și Bianca Ioana Manea. Rostește un cuvânt de învățătură.

La ceas de seară, în Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

În capela mortuară din Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă funebă la căpătâiul adormitului întru Domnul, Vasile Lechințan. Rostește un cuvânt de mângâiere.

12 iulie (Sfântul Cuvios Paisie Aghioritul)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al Mănăstirii „Pantocrator” din Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

13 iulie

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, participă la momentul festiv al susținerii Tezei de Doctorat de către PC Pr. Lucian Greab de la Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Năsăud. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

14 iulie

Face o vizită la Mănăstirea „Schimbarea la Față a Domnului” de la Cheile Turzii, protopopiatul Turda. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

15 iulie

La Centrul de Tineret „Prof. Ioan Bunea” (coordonator: Pr. Paul Gavrilăoie), îi vizitează pe copiii din protopopiatul Dej, aflați în tabără de vară. Rostește un cuvânt duhovnicesc și asistă la programul artistic organizat. Este însoțit de PC Pr. Ioan Buftea, protopopul Dejului.

ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, în fața altarului de vară al Mănăstirii „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, Maramureș, 25 iulie, 2021.

7 iulie

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mânturătorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

8 iulie

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința de lucru a Colegiului director al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită în protopopiatul Dej. Vizitează parohiile Nima (paroh: Pr. Daniel Cristian Câmpean), Mica (paroh: Pr. Raul Ioan Glodean) și Dej II (parohi: Pr. Cătălin Alexandru Feier și Pr. Emil Sabadiș). Este însoțit de PC Pr. Prot. Ioan Buftea.

În Sala „Nicolae Ivan” din incinta Centrului Eparhial, participă la ședința de lucru a Societății Femeilor Ortodoxe, filiala Cluj. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

9 iulie

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, asistă la momentul susținerii examenului de promovare în postul de conferențiar de către PS Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

16 iulie

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

17 iulie

În Catedrala Mitropolitană, oficiază slujba Parastasului în memoria academicianului Horia Colan, la împlinirea a 4 ani de la mutarea la Domnul. Rostește un cuvânt evocator.

La Muzeul Etnografic al Transilvaniei din Cluj-Napoca, participă la vernisajul expoziției „Țara Năsăudului. Tradiție și inspirație: colecția Virginia Linul”, organizată în cadrul proiectului „Muzeele contează!” Asistă la momentul festiv al lansării volumului „Portul popular năsăudean. Origini, Valori, Evoluție” a doamnei Dr. Virginia Linul. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie.

În Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din cartierul clujean Grigorescu (parohi: Pr. Dorel Gălan și Pr. Daniel Crișan), oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul George, fiul părintelui paroh Dorel Gălan și pentru prunca Maria Casiana, fiica părintelui Răzvan Perșe de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cluj-Napoca, oficiază slujba de sfințire a apei, urmată de cea de binecuvântare a lucrărilor realizate la casa parohială, precum și cea de sfințire a unei copii a Icoanei Maicii Domnului „Prodroimița”. Rostește un cuvânt de învățătură. Hiroteseste întru iconom stavrofor pe părintele paroh Ciprian Ilie Mișin.

18 iulie

Săvârșește slujba de resfințire a bisericii din Săcuieu, protopopiatul Huedin. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în curtea bisericii din Săcuieu, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hiroteseste întru iconom stavrofor pe părintele paroh Ionică-Valentin Pop. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului Daniel Mereu. Conferă domnului primar, Gheorghe Cuc, Ordinul „Mihai Vodă”, iar doamnei preotese Simona Rozalia Pop, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Nășăudeni”. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hiroteseste întru duhovnic pe PC Pr. Dan Ovidiu Tiniș de la parohia Ghirișu Român, protopopiatul Cluj I.

În Catedrala Mitropolitană, îi premiază pe elevii din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului ce au obținut media 10 la examenul de bacalaureat, sesiunea 2021. Rostește un cuvânt de felicitare.

19 iulie

La Facultatea de Teologie, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul de admitere în instituția de învățământ. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În localitatea Vișeu de Sus, județul Maramureș, oficiază slujba înmormântării adormitei întru Domnul, Ileana Pop. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Constantin Ciui, protopopul de Cluj II și de PC Pr. Dănuț Goga de la Parohia „Sfântul Apostol Toma” din cartierul clujean Mărăști.

Asistă on-line la deschiderea cursurilor preoțești organizate de sectorul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, în colaborare cu Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

20 iulie (Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul)

Pe altarul de vară al mănăstirii de la Băișoara, protopopiatul Turda, cu prilejul hramului, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

La Reședința Patriarhală din București, se întâlnește cu Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”.

21 iulie

În aula „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhal din București, asistă la slujba de Te-Deum și, sub conducerea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

22 iulie

Cu prilejul împlinirii a 70 ani de viață ai Preafericitului Părinte Daniel, asistă la slujba de Te-Deum, oficiată pe altarul de vară al Catedralei Patriarhale.

În Aula „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhal, participă la momentul solemn organizat cu prilejul aniversării zilei de naștere a Preafericitului Sale, Daniel al României.

Îl însoțește pe Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la Palatul Cotroceni, cu prilejul acordării Întăistătorului Bisericii Noastre a celei mai înalte distincții prezidențiale „Steaua României” în grad de Colan.

23 iulie

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

24 iulie

Săvârșește slujba de sfințire a două noi Troițe amplasate în curtea bisericii din Orosfaia, protopopiatul Bistrița.

Pe o scenă special amenajată în proximitatea bisericii din Orosfaia, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” părintelui paroh Teodor Silviu Cordovan, iar domnului primar al comunei Mișai, Iosif Gabor, îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni.

Oficiază slujba de sfințire a noii Capele Mortuare din Orosfaia. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Săvârșește slujba de binecuvântare a noii case parohiale din Orosfaia. Rostește un cuvânt de felicitare.

În Capela Mortuară din cimitirul din Galda de Jos, județul Alba, oficiază slujba înmormântării adormitei întru Domnul, Ana, mama domnului Sorin Augustin Câlea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de mângâiere.

La casa părintească din Oarța de Sus, județul Maramureș, îl primește pe PS Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei. Îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru arhierei. Conferă

Împreună cu Preasfințitul Părinte Andrei al Covasnei și Harghitei, care oficiază și o scurtă slujbă de pomenire, se reculege, preț de câteva clipe, la mormintele părinților și bunicii din cimitirul din satul natal, Oarța de Sus.

26 iulie

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei”, de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Adrian Eugen Truță, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

27 iulie

 (Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon)

Pe altarul de vară al mănăstirii de la Dâncu, protopopiatul Huedin, cu prilejul hramului, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hiroteseste întru protosinghel pe părintele stareț, ieromonahul Cleopa Dobocan.

La Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” (coordonator: Pr. Bogdan Chiorean), participă la festivitatea de absolvire a primei promoții a Școlii de asistenți medicali. Rostește o rugăciune de binecuvântare și un cuvânt duhovnicesc.

28 iulie

În cadrul Cursurilor Preoțești, organizate de sectorul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, în colaborare cu Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernia, slujește Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

29 iulie

Cu prilejul Zilei Imnului Național, pe esplanada Clădirii Casino din Parcul Central din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc. Asistă la ceremonialul militar și cultural organizat cu acest prilej.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox al Europei de Nord.

În Parcul Etnografic Național „Romulus Vuia” din Cluj-Napoca, împreună cu PS Părinte Macarie, oficiază slujba de binecuvântare a complexului gospodăresc adus din satul Spermezeu și donat de către Episcopul Macarie. Rostește un cuvânt de învățătură.

30 iulie

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

31 iulie

În parohia Geaca, protopopiatul Gherla, oficiază slujba de sfințire a noului altar de vară amplasat în curtea bisericii.

În biserica din localitatea Geaca, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Hiroteseste întru iconom stavrofor pe părintele paroh Horea Baciu. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” domnului primar Sofronie Mihail Moldovan, iar Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” domnului Ioan Șoancă, episcopul bisericii. Acordă „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului”, fostului primar al comunei, Ioan Miron.

Oficiază slujba Parastasului pentru înaintașii Înaltpreasfinției Sale ce-și dorm somnul de veci în cimitirul parohiei Geaca. Rostește un cuvânt evocator.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernia, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

A consenmat Arhid. Claudiu Ioan Grama

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, Maramureș, duminică 25 iulie, 2021.

Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” părintelui Alexandru Moroian din Episcopia Covasnei și Harghitei.

25 iulie

Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, împreună cu PS Părinte Andrei, săvârșește slujba de sfințire a bisericii Mănăstirii „Sfânta Maria Magdalena” din satul natal, Oarța de Sus. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe altarul de vară al mănăstirii de la Oarța de Sus, împreună cu PS Părinte Andrei al Covasnei și Harghitei, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt duhovnicesc. Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Iustin, îl hirotonește întru ieromonah, pe seama mănăstirii, pe ierodiaconul Nicolae Bădescu și hirotesește întru protosinghel pe părintele stareț Pimen Vasile. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” părintelui arhimandrit Casian Ioana, starețul Mănăstirii „Sfânta Cuvioasă Parascheva” de la Râșca Transilvană. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni, domnului Bogdan Pop, primarul comunei Oarța de Jos și domnului Dorin Flaviu Mitre, primarul comunei Bicaz. Conferă domnilor Mircea Lețiu și Alexandru Tămășan, Ordinul „Mihai Vodă”. Este însoțit de domnul Adrian Eugen Truță, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Jurnalul unei doamne de onoare

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

Irina Procopiu (1872-1950), fostă doamnă de onoare a Reginei Maria a României aproape un sfert de secol – între anii 1914 și 1938 –, a lăsat un jurnal întins pe aproape șase decenii (1891-1950), scris în limba franceză. Acest jurnal a apărut la Editura Polirom, traducerea, prefața, notele aparținând unui istoric de mare distincție și erudiție, profesor doctor Georgeta Filitti. Este o garanție incontestabilă pentru această lucrare ce reprezintă, în esența sa, un document cu totul deosebit. Cum istoricul Georgeta Filitti este ea însăși o autentică doamnă, autorul și editorul acestei cărți constituie un tandem fericit.

Irina Procopiu a fost ceea ce se numea pe vremuri o fată de familie, fiind fiica generalului Anton Berindei și a Mariei Brăiloiu, proprietarii moșiei Beuca din județul Teleorman. A fost de două ori măritată, rămânând de fiecare dată văduvă. Primul soț al autoarei jurnalului a fost Louis Blanc, un cunoscut arhitect elvețian stabilit la București, care s-a prăpădit în anul 1903. Ulterior, fiica generalului Anton Berindei s-a recăsătorit cu avocatul și ziaristul Jean Procopiu, mort în anul 1917. Cu trei ani înainte devenise doamnă de onoare a Reginei Maria. A însoțit-o pe Regină și într-o călătorie în afara hotarelor țării, în 1933, când au mers împreună în Iugoslavia și în Maroc. Se știe că fiica Reginei Maria, Mignon, a fost Regina Iugoslaviei și soția Regelui Alexandru al acestei țări. Cu un deceniu înainte, tot o fiică a Reginei Maria a României, Elisabeta, devenise Regina Greciei, motiv pentru care soției Regelui Ferdinand i se spunea „soacra Balcanilor”.

Părerea Irinei Procopiu despre Regina Maria este una superlativă și nu există nicio bănuială de nesinceritate în acest sens. În vara anului 1938, când Regina făuritoare, alături de Regele Ferdinand, a României Mari s-a prăpădit după o dureroasă agonie, Irina Procopiu a fost sfâșiată de durere. Făcând un salt în timp, se cuvine să reținem părerea Irinei Procopiu despre Regina-Mamă Elena, dat fiind că nu au rămas multe mențiuni despre această suverană, fapt ușor de înțeles prin detronarea sa, odată cu Regele Mihai, în 1947. De aceea, însemnările Irinei Procopiu ni se par demne de tot interesul. Să reamintim că, după abdicarea Regelui Carol al II-lea pe 6 septembrie 1940, tânărul prinț Mihai – care mai fusese în copilărie rege – a devenit noul suveran al țării. Decizia i-a aparținut generalului Ion Antonescu, care se intitula „conducătorul statului” și care a rechemat-o imediat în țară pe Prințesa Elena, devenită imediat apoi regină. Așadar, la mai puțin de două săptămâni de la intrarea ei în țară, pe 21 septembrie 1940, iată ce scrie Irina Procopiu în jurnalul său: „Ieri, la amiază, audiență încântătoare la Regina Elena. A slăbit mult, ne-a arătat fotografia cu casa ei de la Florența, ne-a spus că micul Rege se ține după ea peste tot și îi cere sfatul pentru toate cele. N-a ezitat să rămână, în ciuda intervenției acestei oribile madame Lupescu, spunând: «N-aș fi putut face așa ceva țării mele». Pe generalul Antonescu l-a văzut doar o dată. Vrea să-l ajute cât mai mult” (p. 241).

Peste aproximativ o jumătate de an, autoarea jurnalului scrie: „La 4 și ½, încântătoarea Regină Elena vine la mine, simplă, naturală și drăguță. Stă două ceasuri, îngrijorată pentru Prințesa Irina, sora ei, căci ducele de Spoleto e trimis în Croația cu titlu de rege” (pp. 287-288).

Întorcându-ne cu un an în urmă, descoperim în jurnal mai multe detalii de interes istoric precum acesta – și nu este singurul: „Veturia îmi citește din Jurnalul lui Goga discuțiile cu Principele Carol în 1930, la Paris, ca să-l determine să se întoarcă în țară fără doamna Lupescu. A jurat pe onoarea lui de soldat că revine fără ea” (pp. 271-272).

Două zile mai târziu, întâlnim următoarea notă: „Uro Preto, ministrul Braziliei, mă conduce acasă; îmi povestește în cursul seratei că Killinger, ministrul Germaniei, a închiriat casa lui Auschnitt și că intervine să fie scăpat

Veturia (Goga, n.n.) și Ella la Gic și Mariș pentru un pinnacle. Îl aștept pe Ion Marin Sadoveanu la dejun; divorțeză din nou. Recitesc *Swann* și descrierea unei madeleine: «mică cochilie de patiserie atât de grațios senzuală, sub foile ei severe și credincioase»” (p. 270).

Două zile mai târziu, Irina Procopiu joacă rolul unui confesor care înregistrează toate detaliile penitentului: „La dejun, Ion Marin Sadoveanu. Îmi istorisește toate necazurile lui, îmi spune că nevastă-sa (regizoarea Marietta Sadova, n.n.) e proastă, rea, mincinoasă, interesată. Pe scurt, divorțeză. N-are un ban, fiindcă e fără serviciu. Dar e hotărât să divorțeze. Mi-a spus că a adorat-o; cred că o iubește încă. Acum i se pare un monstru” (p. 271).

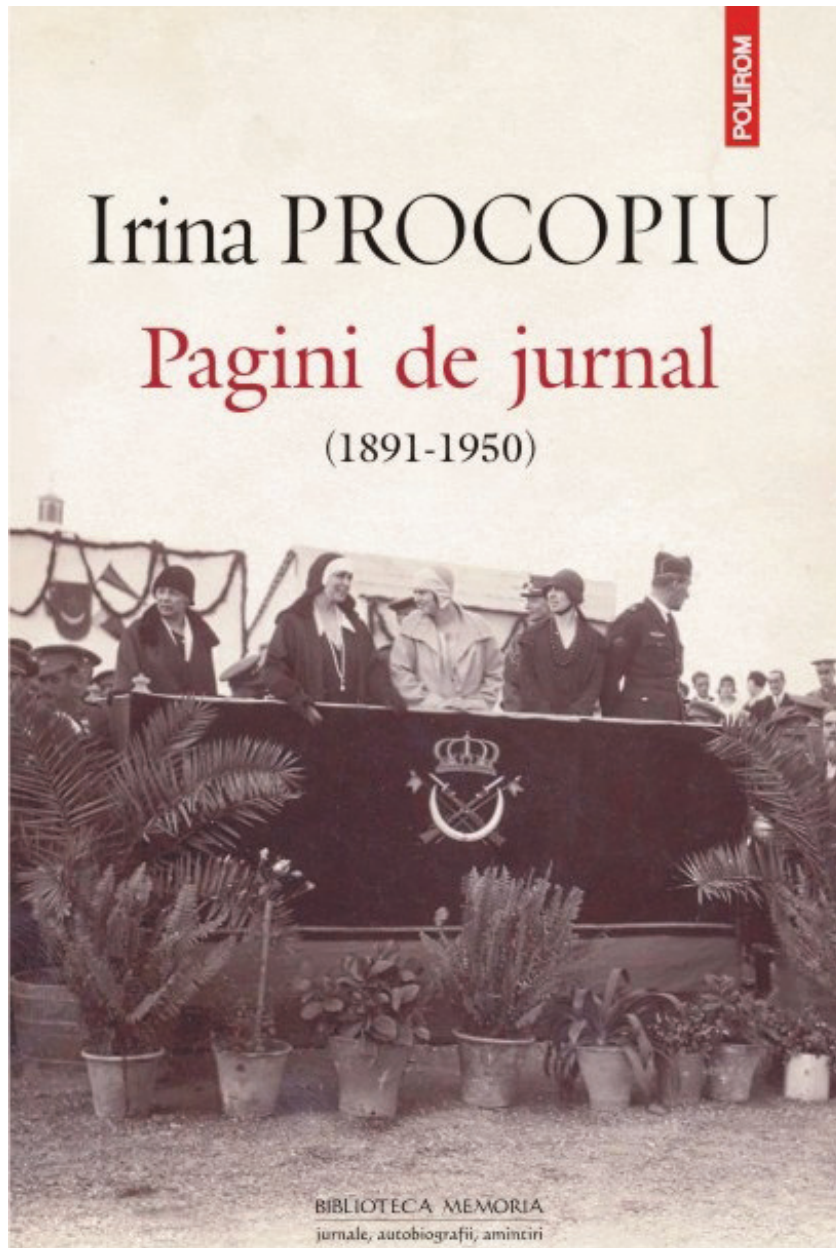
De altă natură și calitate este o conversație cu Camil Petrescu, care îi spune în mai 1941: „Regele Carol (al II-lea, n.n.) a fost înainte de toate un om politic, dar n-a reușit decât din punct de vedere cultural și artistic. Regina Maria era înainte de toate artistă, dar avea viziune politică și alte lucruri deosebit de interesante” (p. 288).

Irina Procopiu a fost apropiată de mulți oameni de valoare și a lăsat însemnări remarcabile despre ei. De pildă, îndată după război spunea că cei mai populari oameni din România sunt Regele Mihai I și George Enescu.

Ctitor al Asociației Muzicale Române, Irina Procopiu a trăit multă vreme în preajma lui George Enescu și a Marucăi Tețcanu Cantacuzino, deveniți soți și soție în anul 1937. Autoarea jurnalului spune textual că Prințesa Cantacuzino era atrasă de oameni de geniu precum Nae Ionescu și George Enescu, acestuia din urmă provocându-i multe situații și momente neplăcute prin capriciile sale, dar și prin sechelele unei boli psihice. Interesantă este relatarea în jurnal a călătoriei lor la Moscova în 1946; an în care cei doi se vor expatria la începutul lunii septembrie. Pe 3 martie 1946, marele compozitor va dirija, în premieră absolută, sub cupola Ateneului Român, una din cele două capodopere ale muzicianului ortodox îmbisericit Paul Constantinescu, *Oratoriul bizantin de Paști*. Cealaltă lucrare, *Oratoriul bizantin de Crăciun*, a fost executată prima oară pe 21 decembrie 1947, tot la Ateneu, sub bagheta lui Constantin Silvestri, care dirijase de două ori și primul *Oratoriu* în primăvara anului 1946. Din inițiativa Irinei Procopiu, în martie 1946, Asociația Muzicală Română a decernat un premiu de 500.000 de lei compozitorului Paul Constantinescu.

Latura de portretist a Irinei Procopiu este mai mult decât evidentă în jurnalul său, autoarea fiind deprinsă a reține esențialul și a defini lapidar. Iată o dovadă în acest sens, datată 21 septembrie 1947: „Ieri am prânzit la Cleo. Pe urmă, la 6, la doamna Constantin, l-am văzut pe Mitropolitul Tit Simedrea, acum pensionat, prieten cu I.N., inteligent, vorbește bine și povestește, între altele, că a cunoscut un mitropolit sârb care spunea, laudându-i pe români, că «aveți cumpăna romană și sensibilitatea slavă». Mai spunea, pe bună dreptate, că o societate nu se poate menține fără Biserică” (p. 676).

Murind în 1950, la vârsta de 78 de ani, Irina Procopiu a fost scutită de răsturnările istorice și încercările trăite de oameni din categoria ei, una elitară și reprezentativă, despre care scriitoarea a lăsat posterității o imagine fidelă și cât se poate de autentică.

de pușcărie” (p. 275). Însă o descoperire sinistă, pe care și doamna Georgeta Filitti o tratează ca atare, sunt scrisorile și dedicațiile pe cărți ale Prințesei Martha Bibescu oferite Elenei Lupescu, pe care autoarea nu ezită să o numească: „suverana mea”.

Să o pomenim încă o dată pe doamna profesor Filitti și expresia „instituția vizitei”, nespuse de potrivită în privința Irinei Procopiu. Iată o mostră în acest sens din notele așternute pe hârtie pe 8 martie 1940: „Ieri am luat dejunul la Silvia, cu Georges Duca. Pe urmă Maricella, ce viață împuținată! Ceai la Arethia Tătărescu, de la ea ne ducem la fiica ei, Sanda (în călătorie de nuntă la Sinaia), mobilă încântătoare, de bun-gust. Mai ales covoarele românești sunt splendide. De acolo la Lila, apoi cu

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNUL

Vicepreședinte onorific

PS Episcop Emerit VASILE FLUERAȘ

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Cornel Coprean,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Darius Echim, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login, Protos. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Pârnu, Arhim. Simeon (Pintea), Arhid. Sergiu Iustin Pop, Pr. Gheorghe-Daniel Puian, Eugen Adrian Truța, Nicolae Turcan.

Fragilitatea – o caracteristică tot mai prezentă în rândul tinerilor

Andrei-Ciprian Pop

Fiecare generație tinde să considere generațiile ce îi urmează ca fiind mai slabe, sensibile și nepregătite pentru viață. Deși această percepție a existat probabil dintotdeauna, se pare că adulții din prezent au motive serioase de îngrijorare pentru generațiile aflate în creștere, deoarece se poate observa, la tot mai mulți tineri, o fragilitate nemaiîntâlnită până acum. La nivel global, acest fenomen a contribuit la creșterea ratei sinuciderilor, a depresiei, a anxietății, precum și la apariția unor concepte menite să protejeze persoanele sensibile. Spre exemplu, nu a existat până în vremurile de acum conceptul de *trigger warning*, care să atenționeze asupra faptului că un anumit conținut care va urma – video, text sau prezentare – poate fi ofensator sau supărător pentru unele persoane, nici conceptul de *safe spaces* – zone de siguranță din campusurile universitare unde se pot retrage cei care se simt ofensați sau marginalizați. De asemenea, nu s-a mai întâmplat până acum ca dezbateri ori discursuri ale unor persoane – de cele mai multe ori cu o viziune conservatoare – să fie catalogate ca *hate speech*, iar apoi boicotate și anulate din cauza faptului că ideile exprimate pot provoca răni emoționale. Deși cele enunțate mai sus nu sunt atât de vizibile sau prezente încă la noi în țară, totuși cei care prin natura meseriei lor interacționează frecvent cu copiii observă că fragilitatea începe să se răspândească tot mai mult printre tinerii zilelor noastre.

Viața copiilor de-a lungul istoriei – de la o viață grea la o viață trăită în puf

Lloyd DeMause își începe cartea sa despre *Istoria copilăriei* (1974) afirmând că, pe măsură ce înaintăm în istorie, este posibil să întâlnim tot mai multe cazuri de copii omorâți, abandonați, bătuți, terorizați și abuzați sexual. De exemplu, în Roma antică, copiii erau proprietatea legală a tatălui, care hotărâra cum îi crește, cum îi disciplinează și dacă îi lasă sau nu să trăiască. Copiii erau adesea pedepsiți cu sălbăticie, iar societatea, ca întreg, se comporta cu cruzime față de aceștia. Philippe Aries, examinând istoria copilăriei în cartea sa *Secole de copilărie* (1962), afirma că în societatea medievală ideea de copilărie nici măcar nu exista. Copiii erau văzuți ca niște adulți în miniatură, care participau la aceleași activități precum cei mari, muncind alături de părinții lor. Cei mari așteptau din partea copiilor să participe la întreținerea familiei, deoarece condițiile de trai erau foarte grele, iar lupta pentru supraviețuire era principala grijă a acelor vremuri. Putem doar să ne imaginăm câte ore lucrau copiii într-o zi, dacă a fost nevoie ca, în anul 1833, să se stabilească prin lege în Marea Britanie numărul maxim de ore lucrate de copii în fabrică. Limita stabilită pentru cei cu vârsta între 9 și 13 ani era de 48 de ore pe săptămână, iar pentru cei între 13 și 18 ani, de 68 de ore pe săptămână.

Ideea conform căreia copiii ar avea un statut aparte față de cei mari și că ar beneficia de anumite drepturi care trebuie respectate de societate era total străină secolelor anterioare, însă s-a concretizat începând cu anul 1989, odată cu adoptarea Convenției Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului. Acest eveniment a fost extrem de bine-venit, însă, odată cu acesta, societatea a pus un accent tot mai mare pe drepturi, așezând în plan secund obligațiile și responsabilitatea celor mici. Se poate observa foarte bine cum o extremă a născut o altă extremă, copiii maltratați devenind copii

răsfățați. Mulți dintre părinții de azi au avut o copilărie dură, cu multe lipsuri materiale și afective, de aceea ei încearcă să compenseze acest fapt oferindu-le copiilor tot ceea ce le-a lipsit lor. Astfel, majoritatea părinților au început să adopte un stil de educație centrat în exclusivitate pe nevoile și preferințele copiilor, minimalizând cerințele, care au, de asemenea, un aport important într-o formare echilibrată. Modul acesta de gândire generează un stil de educație permisiv, care înseamnă că părinții au o disponibilitate maximă față de cerințele copiilor, însă fără a le impune nicio regulă sau limită în ceea ce privește comportamentul acceptabil în diferite situații (Baumrind, 1991). Consecințele constau în faptul că acești copii ajung dependenți de părinți, iau propriile decizii fără să fie pregătiți pentru aceasta, le este greu să se controleze și să se supună regulilor, au performanțe slabe la școală și nu pot să se concentreze prea mult pe o anumită sarcină (Joseph & John, 2008).

Supraprotecția părinților

Copiii au nevoie de iubire și protecție întocmai cum plantele au nevoie de lumină și apă. Însă, așa cum prea multă apă înecă planta și o omoară, așa și protecția exagerată a părinților împiedică sau cel puțin încetinește dezvoltarea normală a copilului. Supraprotecția părinților este definită ca o protecție excesivă, raportată la nivelul de dezvoltare și abilitățile pe care le deține copilul (Thomasgard, Metz, Edelbrock & Shonkoff, 1995).

Părinții au un instinct natural de a-și proteja bebelușul, îngrijindu-se să înlăture toate riscurile și primejdiile care ar putea periclita dezvoltarea și viața copilului lor. Însă, dacă ei protejează copilul în aceeași măsură chiar și după ce el a crescut, rezultatele vor fi extrem de nocive pentru acesta. El va percepe lumea ca pe un loc periculos, nu va putea evalua corect riscurile, va căuta mereu ajutor din exterior și va încerca, probabil, să-și testeze propriile limite folosind metode mai puțin „sănătoase”, precum consumul de droguri, infracțiuni, începutul precoce al vieții sexuale (Ungar, 2004).

În mod paradoxal, dorința părinților de a-i proteja excesiv pe copii și de a-i menține în siguranță îi face, de fapt, pe cei mici să se simtă mereu în nesiguranță, deoarece aceștia nu au dezvoltat abilități importante ce se dobândesc doar prin confruntarea cu situații dificile de viață și prin asumarea unor riscuri. Putem înțelege mai bine aceasta făcând o paralelă cu sistemul imunitar al organismului. Se știe că, pentru funcționarea și dezvoltarea normală a sistemului imunitar, este nevoie ca organismul să fie expus la anumiți germeni și să se confrunte cu diferite infecții, pentru a se fortifica. Fără expunerea la germeni și lupta cu diferite infecții, sistemul imunitar este nepregătit și nu va funcționa corespunzător, suprareacționând și provocând inflamare cronică în cazul în care se va confrunta cu o infecție. Așa și copilul supraprotejat va reacționa disproporționat și va manifesta o „inflamare” psihologică – ce poate duce ușor la alte tulburări psihologice – atunci când se va confrunta cu probleme mai dificile, deoarece nu s-a mai întâlnit niciodată cu astfel de situații și nu știe cum să le facă față. Din păcate, în zilele noastre, multor copii de 14 ani nu le este

permisă independența ce le era permisă copiilor de șapte ani în trecut, cum ar fi: mersul la magazin, deplasarea prin oraș, joaca nesupravegheată. Astăzi, mulți dintre cei mici se simt precum niște deținuți mereu supravegheați, ceea ce conduce adesea la depresie și anxietate, deoarece sentimentul de control al propriei vieți este extrem de redus.

Viața „artificială”

Viața pe care o trăiesc astăzi atât copiii, cât și o mare parte dintre adulți, poate fi considerată artificială din mai multe puncte de vedere.

O primă cauză constă în faptul că lumea reală a fost devansată și acaparată de lumea virtuală, care dorește să construiască o nouă realitate. Mass-media este prezentă în viața copiilor de la vârste tot mai fragede, fapt care ar trebui să ne îngrijoreze. De exemplu, un studiu realizat în SUA arată că într-un anumit eșantion, la vârsta de 3 luni, 40% dintre sugari petrec zilnic o oră uitându-se la televizor, iar, la vârsta de 2 ani, 90% dintre copii se uită la televizor o oră și jumătate pe zi (Zimmerman et al., 2007). Desigur, utilizarea tehnologiei prezintă și numeroase avantaje, precum facilitarea comunicării și a accesului la informații, lărgirea orizontului de cunoștințe, modelarea pozitivă a concepțiilor, a opiniilor și a atitudinilor, dezvoltarea emoțională. Însă, totodată, tehnologia poate fi nocivă dacă e utilizată de la vârste atât de mici, ducând până la fragilizarea copilului printr-o utilizare excesivă.

Din punct de vedere fizic, timpul exagerat petrecut în fața ecranelor poate duce la creșterea în greutate, această activitate fiind adeseori legată de un consum excesiv de mâncare și de un stil de viață sedentar, ce duce la diminuarea ritmului metabolic. Din punct de vedere cognitiv, multitudinea de stimuli vizuali și auditivi percepuți inhibă dezvoltarea emisferei stângi, responsabilă de gândirea logică, de analiză și sinteză. Acest fapt va afecta dezvoltarea limbajului și a cititului, având în vedere că limbajul se dezvoltă normal doar prin dialog (Winn, 1996). Dacă nu este dezvoltată legătura dintre emisfere prin jocuri, activități manuale, citit sau scris, atunci capacitatea intelectuală scade și încep să apară probleme de învățare și atenție (Healy, 1990). Din punctul de vedere al dezvoltării sociale și al dezvoltării personalității, se poate observa că utilizarea tehnologiei nu dezvoltă abilitatea de interrelaționare, ci adesea ne izolează de ceilalți, ducând la tot mai puțină interacțiune și comunicare reală.

Utilitatea mass-mediei ar putea fi comparată cu utilitatea unui cuțit de bucătărie extrem de bine ascuțit. Dacă e folosit cu atenție, cuțitul poate fi de mare folos, însă, dacă se folosește fără grijă și în situații neadecvate, el poate provoca răni serioase și chiar moartea. Întrebarea este următoarea: dacă îl lăsăm pe copil să se joace cu cuțitul la doar trei luni – după cum s-a precizat în studiul ce urmărește timpul petrecut de copii în fața ecranului – sau de la vârste fragede, va ști el să îl folosească cum trebuie? Va putea el scăpa nerănit? Puțin probabil.

O altă cauză a vieții trăite artificial, ce se află în strânsă legătură cu cea prezentată mai sus, este reducerea tot mai mult a timpului alocat muncii sau activității fizice. Simion Mehedinți, fost ministru al învățământului, afirma că adevărata școală a unui om, și chiar a unui neam întreg, este munca lui cea de toate zilele. Această afirmație ni se pare de neînțeles astăzi, când tot mai multe sate îmbătrânite stau cu pământurile nelucrate, când lumea migrează spre marile orașe, lăsând regiuni depopulate, când vechile meserii sunt uitate și disprețuite, când găsim tot mai puțini oameni cu palmele bătătorite. Tot Simion Mehedinți și-a exprimat părerea, afirmând că școlile primare ar trebui să fie la țară, pentru ca astfel copiii să aibă contact nemijlocit cu natura și experiențe care îi vor forma ca oameni. Dacă educația înseamnă „actul de a-l integra pe copil în viața neamului său”, cum se poate realiza aceasta fără a cunoaște măcar cât de puțin viața de la țară, fără a munci fizic, fără a avea vreun punct comun cu strămoșii? Generațiilor actuale nu le lipsește doar munca la țară, ci le lipsesc și activitățile fizice, majorita-

te preferând un stil de viață sedentar și jocurile virtuale, în detrimentul celor reale.

Ce e de făcut?

Problemele tot mai frecvente pe care părinții și educatorii le întâmpină în creșterea și educarea copiilor au devenit serioase semnale de alarmă de ceva timp încoace. Fragilitatea, care ia locul curajului, al stăpânirii de sine și al spiritului de inițiativă, duce la tot mai multe dificultăți de relaționare cu cei din jur, dar și la o trăire nefirească, cu multe greutăți, în contingent. În contextul în care au apărut și continuă să apară tot mai multe cărți și bloguri cu sfaturi pentru părinți, mulți încep să ia în considerare faptul că soluția se află chiar în revenirea la tipul de educație mai autoritativ, care presupune că părintele nu doar oferă mult, ci și cere mult (Maccoby & Martin, 1983). Un prim pas în acest proces de reorientare ar fi conștientizarea diferențelor dintre un părinte permisiv și unul autoritativ. În timp ce ambele grupe de părinți își manifestă dragostea pentru copii, părinții permisivi acceptă necondiționat orice fac copiii lor, pe când părinții autoritativi sancționează explicit acele acte ale copiilor cu care nu sunt de acord (Baumrind, 2013) și manifestă un control ferm, orientat spre scop, care să îi responsabilizeze pe cei mici încă de la vârste fragede.

Supraprotecția, atât de prezentă în cazul părinților permisivi, are efecte pozitive numai pe termen scurt, pe termen lung ducând la un nivel nesănătos de sensibilitate și la lipsa unei verticalități atât de necesare pentru a răzbi în viață. După cum spune un proverb, în loc să pregătești drumul pentru copil, mai bine pregătește copilul pentru drum. Încercările și provocările vor veni în viața copiilor precum bate vântul; nu stă în puterea părinților să le împiedice, însă ține de aceștia dacă copilul va fi o candelă ce se stinge la cea mai mică adiere sau un foc care se întetește și mai mult când bate vântul. În acest sens, e crucială menținerea balanței între controlul și libertatea copilului, în funcție de stadiul de dezvoltare, de temperamentul și de personalitatea celui mic. Copilul are nevoie să se confrunte cu situații noi și provocatoare, care îl vor învăța cum să facă față unor situații asemănătoare în viitor. Tot așa are nevoie să-și asume și anumite riscuri și să beneficieze de o independență crescândă odată cu înaintarea în vârstă. Părinții nu ar trebui să facă nimic pentru copiii lor din ceea ce ei singuri ar putea să facă. Mai exact, copiii ar trebui responsabilizați gradual, în funcție de vârstă, prin oferirea unor sarcini ce le stau în putere, precum ajutarea la pregătirea cinei pentru familie, mersul la magazin, participarea la curățenia casei sau îngrijirea fraților mai mici. Astfel de pași mici, dar siguri, i-ar ajuta și pe părinți să prindă curaj, să vadă care sunt capacitățile reale ale copiilor și să poată anticipa tot mai bine când aceștia au într-adevăr nevoie de ajutor sau doar de o încurajare susținută în a face ceva.

Pe lângă atenția la gradul de permisivitate acordat copiilor, rămân în picioare sfaturile legate de timpul petrecut în compania tehnologiei și de reglementarea conținutului accesat. Asociația Psihologilor Americani recomandă ca, sub 18 luni, copilul să nu folosească niciun tip de ecran media, iar copiii între 2 și 5 ani să petreacă maximum o oră pe zi în fața ecranului alături de părinți, pentru ca aceștia să le poată explica ce văd acolo. Pentru cei mai mari de 6 ani, este nevoie de stabilirea unor limite foarte clare în ceea ce privește timpul și conținutul vizualizat, având în vedere că la această vârstă copiii au deja capacitatea să înțeleagă că tableta sau telefonul nu sunt jucării, că folosirea lor implică beneficii, dar și multe riscuri. Utilizarea acestor gadgeturi în scop didactic, pentru învățarea unei limbi străine, vizionarea de documentare sau aprofundarea lecțiilor de la școală, ar putea echilibra puțin situația. În felul acesta, copiii nu ar fi cu totul privați de obiectele pe care le văd, în fond și la urma urmelor, peste tot în jurul lor și ar putea să culeagă și unele roade de pe urma utilizării lor eficiente.

Tehnologia ocupă o mare parte din timpul copiilor și din lipsa unor opțiuni mai bune de petrecere a timpului liber. Odată ce sunt scoși din perimetrul restrâns al unei apartament și lăsați să intre mai des în contact cu natura și cu animalele, majoritatea copiilor uită cu ușurință de telefoane și dau frâu liber bucuriei, curiozității și entuziasmului caracteristic vârstei. Mai apoi, interacțiunea cu natura poate să îi îndemne mai mult spre descoperire, spre confruntarea unor întrebări și găsirea unor răspunsuri cu adevărat esențiale. Apropierea de făptură ar putea să mijlocească mult mai rapid o apropiere și față de Creatorul ei, Singurul Care poate să le pună pe toate la locul lor. Prin urmare,

cultivarea firească (prin interacțiunea cu făptura, dar și prin educație) a relației de iubire și de respect față de Dumnezeu are puterea să pună într-un firesc și raportarea noastră față de ceilalți. În felul acesta, nu doar raportarea părinților față de copii va fi una echilibrată, reușind astfel să evite permisivitatea exagerată sau supraprotecția, ci și copiii își vor controla cu mai multă atenție reacțiile, raportarea respectuoasă față de părinții lor fiindu-le întărită prin iubirea, respectul și frica sfântă de Dumnezeu.

Sfântul Paisie Aghioritul spune că părinții trebuie să-i ajute duhovnicește pe copii încă de mici, pentru că atunci și metehnele lor sunt mici și mai ușor de corectat. În acele etape incipiente de viață, părinții pot să nască în inimile copiilor o anumită așezare sufletească, pe care să se temeluiască, mai apoi, întreaga lor viață. Chiar dacă ulterior anturajul i-ar putea îndepărta temporar de Dumnezeu, faptul că L-au cunoscut pe Hristos în copilărie le va ușura reîntoarcerea la credință. Pe urmă, pentru a evita răzvrătirea și sentimentul de constrângere – alți doi factori nocivi de la polul opus –, Sfântul Porfirie Kavso-kalivitul le recomandă părinților să nu-i obosească pe copii cu prea multe sfaturi, ci să se roage la Dumnezeu, Care le va descoperi în chip tainic momentul în care sfatul lor va putea fi primit și urmat de cei mici.

În schimbul fragilității, trăsăturile pe care copiii și tinerii ar trebui ajutați să le dobândească sunt mărinimia și noblețea. Sfântul Paisie afirmă că noblețea are harul lui Dumnezeu, aceasta fiind o însușire dumnezeiască deoarece reprezintă jertfirea de sine: „Un suflet nobil are pretenții numai de la sine însuși, iar nu de la ceilalți. Se jertfește pentru ceilalți, fără să aștepte răsplătă. Uită tot ce dă, dar își amintește până și cel mai mic lucru care i se dă. Are mărinimie, are smerenie și simplitate, are lipsă de interes, cinste... le are pe toate. Are cea mai mare bucurie și veselie duhovnicească” (Cuviosul Paisie Aghioritul, *Cuvinte duhovnicești*, pp. 245-246). Calea spre dobândirea unor asemenea virtuți este, de cele mai multe ori, greoaie și de durată, implicând multă răbdare din partea tuturor. Dar, dacă suntem dornici să acționăm concret, în faptă și mai puțin în vorbă, prin hotărâre, curaj și nădejde în ajutorul lui Dumnezeu, schimbările și rezultatele nu vor întârzia să apară. Să lucrăm până avem lumină (cf. Ioan 12: 35), să nu așteptăm să fie prea târziu.

Bibliografie:

***, *Ne vorbește Părintele Porfirie*, Editura Egumenița, Galați, 2003;

BAUMRIND, DIANA, „Authoritative parenting revisited: History and current status”, în *Authoritative parenting: Synthesizing nurturance and discipline for optimal child development*, Editura American Psychological Association, Washington, DC, USA, 2013;

GHEORGHE, VIRGILIU; CRIVEANU, NICOLETA; DRĂGULINESCU, ANDREI, *Efectele micului ecran asupra minții copilului*, Editura Prodromos, București, 2008;

JOSEPH, MARY VENUS; JOHN, JILLY, „Impact of parenting styles on child development”, în *Global Academic Society Journal: Social Science Insight III*, 1 (5), 2008;

LUKIANOFF, GREG; HAIDT, JONATHAN, „The coddling of the American mind”, în *The Atlantic* 316 (2), 2015;

PAISIE AGHIORITUL, CUVIOSUL – *Cuvinte duhovnicești*, vol. 5 – *Patimi și Virtuți*, traducere din limba greacă de Ieroschimonah Ștefan Nuțescu, Editura Evanghelistos, București, 2007;

ROBINSON, THOMAS N., „Television viewing and childhood obesity”, în *Pediatric Clinics of North America* 48 (4), 2001;

SCHAFFER, HEINZ RUDOLF, *Introducere în psihologia copilului*, traducere din limba engleză de Thea Ionescu, Editura ASCR [Asociația de Științe Cognitive din România], Cluj-Napoca, 2005;

THOMASGARD, MICHAEL et al. „Parent-child relationship disorders: I. Parental overprotection and the development of the Parent Protection Scale”, în *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 6 (4), 1995;

UNGAR, MICHAEL, „Overprotective parenting: Helping parents provide children the right amount of risk and responsibility”, în *The American Journal of Family Therapy*, 37 (3), 2009;

ZIMMERMAN, FREDERICK J.; CHRISTAKIS, DIMITRI A.; MELTZOFF, ANDREW N., „Television and DVD/video viewing in children younger than 2 years”, în *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 161 (5), 2007.

Portretul lui Iuda din zilele noastre

ÎPS Bartolomeu Anania

Iubiții mei fii sufletești,

în nefericire, Iuda nu e doar personajul unui anume moment istoric, ci și un personaj al istoriei de după el, multiplicat peste tot, la scară planetară, în ipostaza sărutării care acoperă trădarea.

Printre noi, cei ce beneficiem de civilizație, de cultură, de progres științific, de libertate, de bunurile pământului și de harurile cerului, printre noi se instaurază, încetul cu încetul, un duh perfid care răstoarnă valorile și pervertește limbajul. Anormalul devine normal, viciul devine virtute, minciuna devine adevăr, furtul inteligent devine profesie onorabilă, sodomia se cheamă orientare comportamentală, cuvinte nobile precum „prietenie”, „prieten”, „prietenă” se degradează în conotații dubioase, pervertirea tineretului se intitulează program de sănătate antiSIDA, destrămarea familiei se numește planificare familială, crimele ingineriei genetice se fac în numele vindecărilor miraculoase, prostituția se legitimează prin libertatea femeii de a face ce vrea cu propriul ei trup, proxenetismul se reclamă de meditația transcendentă, sărăcirea spiritului devine globalizare, invadarea unei țări se cheamă război preventiv, terorismul își reclamă valențe divine, înfeudarea economică se numește credit bancar, pomană politică devine act de caritate. Și multe altele.

Iuda se plimbă nestingherit prin societate, prin istoria omenirii, dar și prin creștinătate. Isprava lui cea mai mare este aceea că dintr-o singură Biserică a făcut mai multe. Din mai multe a făcut o puzderie. Și continuă s-o facă prin ceea ce îi este propriu: lăcomie, invidie, orgoliu. Se adaptează ușor, și-a rafinat metodele. Lucrează la lumina nopții și comunică prin unde hertziene. E un iscusit importator de religie, oferind-o concurențial pe piața bunurilor de consum. Altfel, e un ecumenist convins. Când nu lucrează pe furis, te invită la dialog frățesc. Dacă-l refuzi sau dacă te aperi, te pomenești intolerant, conservator, fundamentalist, retrograd.

Cunoaște bine Biblia, are studii universitare, vorbește câteva limbi străine. El știe că Iscarioteanul era unul din cei doisprezece care au ascultat și memorat învățătura lui Iisus. Dacă ar fi avut curăție și talent, putea să scrie o Evanghelie tot atât de bogată ca a lui Matei.

A scris-o postum, în cheia sărutării perverse. Iuda e un excelent teolog, așa cum este și patronul său din Carantania, care Îi oferea lui Iisus citate din Scriptură.

Iuda e tot atât de zelos printre ai săi, de vreme ce instinctul dezbinării îl mobilizează peste tot, oriunde s-ar afla. Partenerul trebuie mai întâi sedus, dominat și numai după aceea nimicit. Iuda își abordează semenul cu grația cobrei care, întâlnind o viperă în junglă, o invită la un dans aerian, fascinant, amețitor, pe durata căruia își calculează cu precizie secunda mușcăturii mortale. Iuda e un maestru al crimei perfecte.

ÎPS Bartolomeu Anania,
fragment audio din scrisoarea pastorală citită la
sărbătoarea

Învierii Domnului Iisus Hristos (anul 2005).

Sursa: www.youtube.com.

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com